

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
Fakulta přírodovědně-humanitní
a pedagogická

Reflexe amerických reálií v seriálu Simpsonovi v českém překladu

Bakalářská práce

Studijní program: B7507 – Specializace v pedagogice
Studijní obory: 7504R269 – Český jazyk a literatura se zaměřením na vzdělávání
7507R036 – Anglický jazyk se zaměřením na vzdělávání

Autor práce: **Ondřej Volf**
Vedoucí práce: Mgr. Svatava Škodová, Ph.D.

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Ondřej Volf**
Osobní číslo: **P15000373**
Studijní program: **B7507 Specializace v pedagogice**
Studijní obory: **Český jazyk a literatura se zaměřením na vzdělávání**
Anglický jazyk se zaměřením na vzdělávání
Název tématu: **Reflexe amerických reálií v seriálu Simpsonovi v českém překladu**
Zadávací katedra: **Katedra českého jazyka a literatury**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Zásady pro vypracování:

Bakalářská práce se zaměřuje na problematiku překladu a zprostředkování amerických reálií v českém překladu seriálu Simpsonovi.

Základem práce je vymezení pojmu reálie a následné určení jevů, které pod pojem spadají. Metodou vyhledání jevů reprezentujících znaky amerického sociokulturního paradigmatu a jejich následné komparace v původním znění a českého dabingu budou sledovány vybrané jevy, ze kterých bude vytvořen pracovní korpus. Dále bude analyzován způsob a adekvátnost překladu těchto jevů. Sledovaným materiálem bude 21. až 29. řada původního znění a českého dabingu (FTV Prima) seriálu Simpsonovi.

Požadavky:

Rešerše a prostudování odborné literatury.

Sestavení pracovního korpusu

Komparace a analýza vybraných jevů

Pravidelné konzultace

Zpracování textu BP

Příprava obhajoby BP

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

ASANTE, M. K., W. B. GUDYKUNST and E. NEWMARK. Handbook of International and Intercultural Communication. New York: SAGE Publications, 1989.

ROMAŠEVSKÁ, Kateřina. Příspěvek ke kritické analýze reálií. Studie z aplikované lingvistiky: Studies in applied linguistics. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, 2017, Special issue, s. 34-47.

HASIL, Jiří. Interkulturní aspekty mezikulturní komunikace. Ústí nad Labem: Univerzita J. E. Purkyně, 2011.

CHLUMSKÁ, Lucie. Překladová čeština a její charakteristiky. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2017.

PRŮCHA, Jan. Interkulturní komunikace. Praha: Grada, 2009.

Vedoucí bakalářské práce:

Mgr. Svatava Škodová, Ph.D.

Katedra českého jazyka a literatury

Datum zadání bakalářské práce: **30. dubna 2018**

Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2019**

prof. RNDr. Jan Pícek, CSc.
děkan

prof. PhDr. Oldřich Uličný, DrSc.
vedoucí katedry

V Liberci dne 30. dubna 2018

Prohlášení

Byl jsem seznámen s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracoval samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím mé bakalářské práce a konzultantem.

Současně čestně prohlašuji, že texty tištěné verze práce a elektronické verze práce vložené do IS STAG se shodují.

25. 6. 2019

Ondřej Volf

Poděkování

Děkuji Mgr. Svatavě Škodové, Ph.D. za vedení bakalářské práce. Také děkuji Ing. Vojtěchu Kostihovi, překladateli seriálu Simpsonovi, za vstřícný přístup a cenné informace.

Anotace

Bakalářská práce se zabývá způsobem a adekvátností překladu amerických reálií v seriálu Simpsonovi v českém překladu. V teoretické části jsme se soustředili na pojem reálie, teorii překladu, některé sféry současné americké kultury a jejich vyobrazení v seriálu Simpsonovi. V praktické části jsme porovnali nalezené reálie z původního znění s českým dabingem a analyzovali způsob a adekvátnost jejich překladu.

Klíčová slova

Simpsonovi, reálie, americké reálie, překlad, dabing, kultura, americká kultura

Abstract

This bachelor thesis focuses on possible ways and adequacy of translation of American realia in Czech translation of the series The Simpsons. In the theoretical part, we focused on the term realia, the theory of translation, some parts of contemporary American culture and their depiction in The Simpsons. In the practical part, we compared the realia found in original dialogues with Czech dubbing and we further analyzed the possible ways and adequacy of the translation.

Keywords

The Simpsons, realia, american realia, translation, dubbing, culture, american culture

Obsah

Úvod.....	7
1 Teoretická část.....	9
1.1 Reálie.....	9
1.2 Překlad.....	11
1.2.1 Překladatelský proces (podle Jiřího Levého).....	11
1.2.2 Teorie překladu reálií.....	13
1.2.3 Překlad pro dabing.....	15
1.2.4 Překlad Simpsonových.....	16
1.3 Specifika americké společnosti.....	17
1.3.1 Americká národní identita.....	17
1.3.2 Politika.....	19
1.3.3 Životní styl.....	21
1.4 Simpsonovi.....	24
1.4.1 Americký sitcom.....	24
1.4.2 O seriálu.....	24
1.4.3 Simpsonovi jako americká rodina.....	25
1.4.4 Simpsonovi jako satira americké společnosti.....	29
2 Praktická část.....	37
2.1 Analyzovaný materiál.....	37
2.2 Metodika.....	37
2.2.1 Tabulka.....	38
2.3 Analýza.....	41
2.3.1 Druhy mimojazykových reálií.....	41
2.3.2 Způsoby překladu reálií.....	58
2.3.3 Lingvoreálie.....	73
2.3.4 Neadekvátní překlady.....	74
2.3.5 Porovnání 21. a 29. řady.....	83
3 Závěr.....	84
4 Seznam použitých zdrojů.....	86
4.1 Elektronické zdroje.....	88

Úvod

Televize je už desítky let nejdůležitějším médiem pro široké masy lidí. Sledování televizních pořadů je hluboce zakořeněno jak v české kultuře, tak i ve většině ostatních zemí světa. Jak tomu je i u mnoha jiných jevů, přemýšlení sledování televize může být pro člověka škodlivé. Příkladem může být sedavý život spojený s častým sledováním televize nebo také určitá kognitivní degradace. V rozumné míře je bezpochyby televize zdrojem zábavy a relaxace, v lepších případech pak i zdrojem různých vědomostí předávaných nenásilnou cestou.

Moje osobní zkušenost je v tomto ohledu převážně pozitivní, nejvíce v souvislosti se sledováním amerických televizních seriálů. Ty mě již dlouhou dobu podněcují ke studiu angličtiny - prvotním impulsem byla touha zhlédnout oblíbený seriál v originálním znění s českými titulky. Po uvědomění, že se jedná o zábavný způsob studia angličtiny (převážně pak poslechové schopnosti), jsem začal seriály sledovat výhradně v originálním znění - z českých titulků jsem časem postoupil k anglickým titulům a po pár letech jsem už drtivě většinu promluv porozuměl i bez titulků.

Při sledování amerických seriálů se mnohokrát stane, že se v nich objeví nějaký jev, například vtip realizovaný pomocí v češtině neexistující jazykové konstrukce, který vyvolává otázku, jestli by bylo možné tento vtip nějakým způsobem uplatnit i v českém dabingu. Stejnou otázku vyvolávají i různé odkazy na americkou kulturu, které jsou obzvláště v komediálních seriálech také častým zdrojem vtipu. Právě tyto kulturní specifika, tedy reálie, jsou obrovskou skupinou jevů, jejichž osvojení je prakticky celoživotním procesem.

Pro zkoumání překladu amerických reálií do českého dabingu vyčnívá jeden americký seriál, který je pro tuto problematiku ideálním materiálem – animovaný seriál Simpsonovi. Ten je nabitý americkými reáliemi, zároveň je také známý pro své satirické a diskutabilně i výstižně vyobrazení americké společnosti.

Tématem této bakalářské práce je Reflexe amerických reálií v seriálu Simpsonovi v českém překladu. Hlavním cílem práce je analyzovat způsob a adekvátnost překladu amerických reálií v seriálu Simpsonovi v českém překladu. Od této analýzy očekávám, že budu schopen popsat všechny operace s reáliemi, které se ve sledovaném materiálu vyskytnou. Co se sledovaného materiálu týče, očekávám, že zkoumané jevy budou

z větší části populárně kulturní reálie. Od práce si slibuji, že umožní pochopit problematiku překladu reálií pro dabing, ke které budu díky výsledkům analýzy schopen přispět. To by se mohlo stát skutečným přínosem práce, jelikož odborných publikací, které se touto problematikou zabývají v praktické rovině, není mnoho.

V teoretické části nejdříve vymezíme pojem reálie, abychom určili jevy, které ve sledovaném materiálu budeme hledat. Dále shrneme některé poznatky o překladu. Poté se pokusíme podat výstižný přehled některých sfér současné americké kultury, na které Simpsonovi aplikují svojí satiru, a následně se tuto satiru pokusíme dokázat na konkrétních ukázkách v seriálu.

Pro praktickou část bude vytvořen pracovní korpus metodou vyhledávání určených jevů v originálním znění a jejich následné komparace s českým dabingem. Poté proběhne analýza způsobu a adekvátnosti překladu těchto jevů. Sledovaným materiálem bude 21. a 29. řada seriálu Simpsonovi. Důvodem pro výběr těchto řad byla hypotéza, že tvůrci seriálu měli postupem času tendenci do něj zařazovat více amerických reálií. Aby se jednalo o konzistentní vzorek, první zkoumanou je 21. řada, která je první odvysílanou v rámci FTV Prima. Naopak 29. řada je poslední, která byla na Primě odvysílána celá.

1 Teoretická část

1.1 Reálie

V této kapitole se zaměříme na podání přehledu pojmu „reálie“ v současné české lingvistické tradici. Cílem práce je analýza překladu amerických reálií do českého dabingu v seriálu Simpsonovi, úplně prvním krokem je tedy vymezení pojmu reálie a určení jevů, které pod tento pojem patří. Dále si také přiblížíme dvě rozdílné koncepce posledních let zabývající se klasifikací reálií. Závěrem kapitoly představené definice shrneme a určíme jednu koncepci, ze které budeme vycházet při analýze sledovaného materiálu.

Pojem reálie je poměrně nejasný a spadá pod něj široká škála jevů. V praxi se o reáliích můžeme doslechnout nejčastěji ve školním prostředí při výuce cizích jazyků. Reáliemi jsou zde myšleny nejdůležitější zeměpisné, historické a politické údaje o zemích, ve kterých se tímto jazykem primárně hovoří. Reálie ale obsahují mnoho dalších věcí, jejichž určení bylo v minulosti předmětem zájmu mnoha lingvistů. Jejich bádání směřovalo převážně k výuce češtiny pro cizince, kde je porozumění reáliím potřebné pro plnohodnotné začlenění jedince do dané společnosti.

V následujícím textu představíme několik definic reálií. Cílem je zachytit více pohledů na tento pojem a obsáhnout co nejvíce jevů pod tento pojem spadajících. Š. Pavlíková¹ reálie vysvětluje jako kulturu daného národa zachycenou v celé své šíři a poukazuje na nezbytnost jejich výuky pro nejefektivnější osvojení cizího jazyka. F. Čermák² reálie definoval jako „úhrn věcných znalostí a informací o společnosti, jejím životě a zvycích, prostředí, historické pozadí, institucích ap., které jsou relevantní při studiu cizího jazyka“. A. Bytel³ zkoumal československé reálie v souvislosti s integrací cizinců studujících češtinu. Vedle faktografického popisu Československa dával důraz také na podrobnější pochopení současného života a různé sociální a psychologické faktory, které jsou specifické pro komunikaci v českém prostředí.

¹ Pavlíková, Šarlota. Reálie v cudzojazyčnom vyučovaní. In: KUBÍK, Miloslav a Wilhelm SCHMIDT. *Jazykověda a příprava učitelů jazyků: teoretické problémy*. 1980, 97-102.

² Čermák, František. *Jazyk a jazykověda: přehled a slovníky*. 1997, s. 376.

³ Bytel, Antonín. *Několik poznámek k tzv. reáliím*. In: TAX, Jaroslav. *Čeština jako cizí jazyk*. 1985, s. 25.

Dále si představíme dvě koncepce pro klasifikaci reálií. J. Hasil⁴ vytvořil klasifikaci reálií na mimojazykové (vnější) a lingvoreálie (vnitřní), potažmo pak komplexně chápané reálie, které zastřešují obě dvě zmíněné skupiny. Vymezuje tzv. vnější reálie, které obsahují veškeré pro určitou kulturu specifické údaje, jež se přímo neodrážejí v jazyce, a tzv. vnitřní reálie, které zahrnují některé frazémy, idiomy, přeneseně užívané a různě motivované lexikální jednotky.

K. Romaševská⁵ reflektovala některé dosavadní příspěvky jiných autorů. Nejpodrobněji se pak zaměřila na Hasilův strukturalistický přístup, který označuje za nedostačující k pochopení reálií ve své komplexnosti. Romaševská nabízí alternativní přístup, který je zaměřen na pragmatickou hodnotu reálií a jejich roli v komunikačním procesu. Uvádí, že „reálie budou takové, jaké je ten který člověk vytvoří.“ Jinými slovy, výběr reálií a jejich interpretace v praxi bude v mnoha případech částečně subjektivní. To souvisí i s faktem, že reálie by měly být reprezentativní pro daný národ a „jejich nejdůležitější funkcí, i když ne jedinou, je funkce identifikační“. Právě na tom Romaševská zakládá svůj alternativní rámec pro kategorizaci reálií, které rozdělila na vysoké (jsou více interpretační a napomáhají k tvorbě národní identity), nízké (reálie každodenního života důležité například pro plnohodnotné začlenění cizinců do společnosti) a konkrétní (objektivní fakta, statistické údaje).

Z uvedených definic vyplývá, že reálie určitého národa obsahují jak veškeré věcné informace s ním spojené, tak i mentalitu a identitu daného národa, a potom různé sociální faktory, například jevy každodenního života a mezilidské komunikace. Z dosavadního výzkumu reálií vyvstaly dvě koncepce, které kategorizují reálie. Pro účel této práce bude použita Hasilova klasifikace, tedy rozdělení na mimojazykové reálie a lingvoreálie. Důvodem pro zvolení této koncepce byl její strukturalistický charakter a lepší aplikovatelnost na zkoumaný materiál.

⁴ HASIL, Jiří. *Interkulturní aspekty mezikulturní komunikace*. 2011, s. 26-28.

⁵ Romaševská, Kateřina. *Příspěvek ke kritické analýze reálií*. 2017, 34-47.

1.2 Překlad

V této kapitole se zaměřujeme na problematiku překladu. Jak již bylo zmíněno, účelem této práce je analýza překladu amerických reálií do českého dabingu seriálu Simpsonovi, proto musíme nejdříve prozkoumat oblasti překladu, které jsou pro práci podstatné. Věnujeme se zde zákonitostem překladu a překladatelského procesu, které platí obecně na překlad uměleckých textů. Poté se zaměříme na překlad reálií a také na překlad pro dabing, abychom si přiblížili kritéria těchto velice specifických typů překladu, jejichž kombinace, tedy překlad reálií pro dabing, je ústředním tématem této práce.

Ve dvacátém století se s vývojem lingvistiky utvořily různé dílčí vědy spojené s jazykem, mezi nimi i věda o překladu – translatologie. V rámci této vědy vzniklo mnoho koncepcí s různými stanovisky k tomu, jakou má překlad plnit funkci a jakými způsoby by měly být tyto funkce realizovány.

O překladatelství platí několik univerzálních pravd. Překladatel musí ovládat oba jazyky, tedy ten, ze kterého překládá, a stejně tak cílový jazyk. Zároveň musí rozumět obsahu textu včetně reálií, případně musí rozumět i kontextu tvorby autora originálního textu. Právě originální text „je nikoliv skutečnost objektivní, ale autorova interpretace skutečnosti, a tu se také má snažit vystihnout překladatel.“⁶

Obecným problémem překladu je, do jaké míry bude překlad volný či věrný. Záleží více na formě, nebo obsahu? A pokud záleží více na obsahu, do jaké míry je změna formy stále přijatelná? Samozřejmě záleží na konkrétních případech uvnitř jednoho textu, které jsou posuzovány nejdříve samostatně, poté jako součást celého textu. Při výběru překladatelských strategií a metod záleží také na typu textu a díla.

1.2.1 Překladatelský proces (podle Jiřího Levého)

Pro popsání překladatelského procesu jsme zvolili koncepci Jiřího Levého. Důvodem pro tuto volbu je Levého přední postavení mezi českými translatology. Pochopení překladatelského procesu by nám při analýze neadekvátních překladů reálií v Simpsonových mohlo pomoci nastínit, z jakého důvodu chyba nastala.

⁶ LEVÝ, Jiří. *Umění překladu*. 4., upr. vyd. Praha: Apostrof, 2012. ISBN 978-80-87561-15-7., s. 44.

Práce překladatele se skládá ze tří fází. Tou první je pochopení předlohy, které je potřeba na několika úrovních. Základem je filologické porozumění, které by mělo být samozřejmou schopností každého překladatele. Dále je potřeba zprostředkovat „ideově estetické hodnoty, tj. náladové ladění, ironické či tragické podbarvení, útočené zaměření na čtenáře či suché konstatování apod.“⁷ Nejobtížnějším je poté pochopení celistvé umělecké skutečnosti díla.⁸

Druhou fází je interpretace předlohy, která také funguje na několika úrovních. Nejdříve je potřeba nalézt objektivní ideje díla. Tzv. čtenářský subjektivismus, kdy mohou některé jevy díla čtenáři připomenout události z vlastního života a oddálit ho tak od původní umělecké skutečnosti díla, je reálným fenoménem a jednou z hlavních nástrah překladatelství. Další úroveň je určení interpretačního stanoviska, které si s ohledem na objektivní ideje díla a cílovou skupinu čtenářů překladatel promyslí, a rozhodne, co chce svým překladem sdělit. Třetí úroveň je určení překladatelské koncepce a z ní vyplývajících strategií.⁹

Závěrečnou fází je přestylování předlohy, kde se nejvíce prokáže překladatelské nadání. V potaz se zde musí brát „poměr dvou jazykových systémů; stopy jazyka originálu ve stylizaci překladu; napětí ve stylu překladu, jež vzniká tím, že myšlenka se převádí do jazyka, v němž nebyla vytvořena.“¹⁰ Rozdílnost dvou jazykových systémů je vlastně primárním problémem překladu. Jazykové prostředky v různých systémech nejsou rovnocenné, mají různé významy a estetické hodnoty. Platí, že překlad je obtížnější při větším zapojení jazyka do umělecké výstavby textu (proto je velmi náročné překládat poezii). Dále je velký rozdíl v sémantické stránce jazyků. Odlišnosti v jejich pojmenovacích systémech jsou například u pojmenování barevného spektra, denních období či příbuzenských vztahů. Dalším faktorem při přestylování předlohy je působení jejího jazyka na překlad. Ten je jazykem předlohy přímo ovlivňován tak, že do překladu pronikají různé, pro cílový jazyk nepřírozené vazby z jazyka originálu. Zároveň se v překladu neobjeví takové vyjadřovací prostředky, které neexistují v jazyce předlohy.¹¹

⁷ LEVÝ, Jiří, ref. 6, s. 51.

⁸ LEVÝ, Jiří, ref. 6, s. 50-56.

⁹ LEVÝ, Jiří, ref. 6, s. 56-63.

¹⁰ LEVÝ, Jiří, ref. 6, s. 64.

¹¹ LEVÝ, Jiří, ref. 6, s. 63-72.

1.2.2 Teorie překladu reálií

Jak už bylo zmíněno v první kapitole práce, reálie jsou jedinečnými znalostmi a informacemi o kultuře daného národa. Levý sice nemluví konkrétně o reáliích, avšak poukazuje na překladatelskou dvojakost mezi „obecným“, což je jazykový materiál, a „jedinečným“, což popisuje jako „národně a dobově podmíněné obsahy a formy.“¹² Z hlediska překladu je tedy tato oblast jedinečného velice podobná reáliím. O této oblasti Levý tvrdí, že je většinou překládána věrně a že „připouští jen výměnu jazykového materiálu a ostatní prvky směřující k jedinečnosti zachovává jako součást koloritu, často na úkor srozumitelnosti, tj. na úkor obecného významu.“¹³ Podle Levého u této oblasti nedochází k překladu v pravém slova smyslu. Dá se říct, že věrný překlad zde nabývá podobu transkripce. Ta je použita v případě, když s sebou jedinečné nese speciální význam, nebo nese význam, který není nutný pro sdělení textu. Naopak volný překlad nabývá podobu substituce, kde je použita obdoba originálního jevu, která přiblíží jeho speciální význam. Právě k užívání substituce je potřeba přistupovat opatrně. Pokud je substituce nadužívána, stává se z výsledného textu spíše adaptace než překlad.¹⁴

K překladu vlastních jmen a kulturních pojmů přispěl také britský lingvista Peter Newmark.¹⁵ Vlastní jména a kulturní pojmy se mohou překrývat, podle Newmarka má však vlastní jméno jen jeden význam, kdežto kulturní pojem zahrnuje více konotací. Jako příklad uvádí názvy značek a výrobků, které v zásadě nesmějí být překládány, ovšem pokud je tento název použit jako odkaz pro určitou skupinu věcí, které mají ekvivalent v cílovém jazyce, může být název přeložen. Za názvy, které by nikdy neměly být překládány, označuje názvy novin a periodik, názvy škol a univerzit či názvy uměleckých děl. Obecně pak Newmark dodává, že nejvhodnější strategií překladu kulturních pojmů je transkripce a následné vysvětlení v textu (pokud je ho zapotřebí).¹⁶

¹² LEVÝ, Jiří, ref. 6, s. 104.

¹³ LEVÝ, Jiří, ref. 6, s. 104.

¹⁴ LEVÝ, Jiří, ref. 6, s. 106-109.

¹⁵ NEWMARK, Peter. *Approaches to translation*. Oxford: Pergamon Press, 1981. ISBN 0-08-024603-6.

¹⁶ NEWMARK, ref. 15, s. 70-84.

D. Knittlová¹⁷ popisuje překladové metody generalizace a sémantické spojitosti. Generalizace konkrétní jev abstrahuje a nahradí ho obecným pojmem. Sémantická spojitost původní jev nahrazuje za jev sémanticky blízký.

1.2.2.1 Dynamická ekvivalence

Jedním z prvních proponentů volnějšiho překladu s cílem replikovat stejný účinek na příjemce překladu, jako má originál na svého čtenáře, byl translátolog Eugene Nida. Tento koncept překladu se nazývá dynamická ekvivalence. Rozlišil ji od ekvivalence formální, kdy je naopak replikována forma a obsah.¹⁸ Ve své knize *Toward a science of translating* popisuje tři techniky – „přidání, odebrání a změna“¹⁹ (překlad vlastní) – pomocí kterých je možné dosáhnout dynamické ekvivalence. Tyto techniky Nida dále klasifikuje. Popíšeme jen ty body, které jsou aplikovatelné na překlad reálií.

Technika přidání ve vztahu k reáliím zahrnuje tzv. „posun od implicitního k explicitnímu“²⁰ (překlad vlastní). Jedná se o případ, kdy jsou podstatné významy v předloze vyjádřeny implicitně, ale pro čtenáře překladu by při absenci explicitního významu nebyly pochopeny. Podstatné je, aby překladatel u tohoto přidání kromě zamýšleného posunu nepřidal ještě jiné významy či konotace, které se v předloze nevyskytovaly. Technika odebrání pak působí opačně a její výskyt není zdaleka tak častý. Může se stát, že určitý význam z předlohy, který je utvořen více slovy, není v cílovém jazyce vyjádřen stejným způsobem.²¹ Poslední technikou je změna. Ta podle Nidy do určité míry prostupuje celý překlad. Měnit se mohou zvuky, slovní druhy, slovosled a větná stavba. Dále se pak může měnit sémantický význam slov z hlediska intenzity a hierarchie výrazu, protože tato hierarchie je rozdílná v různých jazycích.²²

¹⁷ KNITTLOVÁ, Dagmar. *Teorie překladu*. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 1995. ISBN 80-7067-459-8, s. 29.

¹⁸ CHLUMSKÁ, Lucie. *Překladová čeština a její charakteristiky*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2017. Studie z korpusové lingvistiky. ISBN 978-80-7422-621-2., s. 11-12.

¹⁹ NIDA, Eugene A. *Toward a science of translating*. Leiden: E.J. Brill, 1964, s. 226-240.

²⁰ NIDA, ref. 18, s. 228.

²¹ NIDA, ref. 18, s. 228-229.

²² NIDA, ref. 18, s. 236-238.

1.2.3 Překlad pro dabing

Velmi specifickým typem překladu je překlad originálního znění filmů a seriálů pro dabing. Zde by měl optimálně také platit princip dynamické ekvivalence. Jak uvádí dabingová režisérka Olga Walló²³, dabing by měl vytvořit maximálně podobný zážitek tomu, jaký u svých diváků vyvolal originál. Dále Walló přibližuje specifika tvorby dabingu. Dbá se na synchronizaci dabingu s promluvami postav na obraze (dabing by se měl přiblížit dechu a pohybu rtů originálních herců), dále na napodobení emocí, které originální promluvy obsahovaly, zachování rytmu, frázování promluv a dalším. Také překladatelský proces je pro dabing specifický, protože jeho součástí je několik lidí zastávajících různé úlohy.²⁴

První je překladatel, který má úlohu přeložit všechny promluvy z původního jazyka. Walló o náplni překladatelské práce uvádí, že musí být zprostředkováno plné pochopení originálu pro další lidi, kteří budou s textem pracovat, a že je třeba dbát i na frázování, a proto by měly být překládány „části textu od jednoho interpunkčního znaménka ke druhému.“²⁵ Walló se zmiňuje o tom, že u těžce přeložitelných jevů překladatel většinou navrhuje několik variant překladu. Poté se text dostane k úpravci, který má důležitou roli – musí zvážit smysl a kontext jednotlivých promluv, také jejich emoční motivovanost a dechový rytmus.²⁶ Práce úpravce zahrnuje i volbu překladu reálií. U málo známých kulturních jevů, důležitých pro pochopení díla, je možné smysl z originálu zaměnit, aby se zvýšila srozumitelnost pro diváky, kteří by jinak tento význam nepochopili. Walló tuto metodu nazývá „nostrifikace“.²⁷ Dalším článkem tohoto procesu je dabingový režisér, který musí porozumět záměru tvůrce díla po stránce obsahu i formy. Režisér také vybírá dabingové herce, se kterými při tvorbě dabingu spolupracuje. Herci musí prokázat skvělou hlasovou techniku, práci s dechem a také schopnost vžít se do svého protějšku v originálním díle.²⁸

Překlad reálií pro dabing představuje větší problém než překlad reálií v literatuře, už jen proto, že u dabingu není možné přidat vysvětlivky. Samotnou podstatou dabingu je, aby člověk originálu porozuměl sluchem a nemusel číst titulky. Dále jde také

²³ WALLÓ, Olga. Specifická forma překladu: dabing. *Theatralia*. 2012, **15**(1), s. 113-126.

²⁴ WALLÓ, Olga, ref. 12, s. 116-18.

²⁵ WALLÓ, Olga, ref. 12, s. 116.

²⁶ WALLÓ, Olga, ref. 12, s. 117.

²⁷ WALLÓ, Olga, ref. 12, s. 118.

²⁸ WALLÓ, Olga, ref. 12, s. 122-123.

o charakter média, u kterého by nebylo praktické přidávat do obrazu nadbytečný text, který by narušoval vizuální část audiovizuálního zážitku. Právě proto jsou u dabingu mnohem častější různé strategie úpravy reálií než jen obyčejná transkripce.

1.2.4 Příklad Simpsonových

Určitou představu o filosofii překladu Simpsonových si můžeme udělat z rozhovoru s Vojtěchem Kostihou na Radiožurnálu.²⁹ Kostiha působí jako překladatel pro dabing Simpsonových od 21. série. V rozhovoru tvrdí, že záměrem není Simpsonovi mechanicky překládat, ale že je dabing Simpsonových spíše vlastním uměleckým dílem. Uvádí také, že je rozdíl mezi cílovými skupinami originálu a české verze. V Americe jsou Simpsonovi spíše pro dospělé, kdežto v Česku se stále jedná o dětský pořad. Z tohoto důvodu se někdy Kostiha snaží překlad pro český dabing tlumit, udělat ho méně sprostým a více konzervativním v ohledu satiry, kterou Simpsonovi aplikují. Dále zmiňuje i překlad reálií. Uvádí, že pokud se pro reálii nenabízí vhodný český ekvivalent, často se přistupuje ke generalizaci.

Na závěr rozhovoru Kostiha hodnotí svou práci na překladu: *„Je pravda, že od té doby, co překládám ty Simpsny, tak i na anglických stránkách Wikipedie se objevují články, že české překlady Simpsnů, ne, že by byly kvalitnější, ale že jsou prostě konzistentnější. To znamená, že tím jak to dělá jeden člověk a všechno to zná, tak je schopen tomu českému divákovi zajistit, že ten seriál je přesně jak má být, že tam nejsou chyby.“* Víme tedy, že Kostiha je jediným překladatelem Simpsonových, proto můžeme sledované jevy podrobit analýze i v návaznosti na uvedenou filosofii překladu pro dabing Simpsonových.

²⁹ Vojtěch Kostiha: Simpsonovi jsou v originále sprostější. V Česku musíme ubrat. *Český rozhlas Radiožurnál* [online]. 2014 [cit. 2019-04-13]. Dostupné z: <https://radiozurnal.rozhlas.cz/vojtech-kostiha-simpsonovi-jsou-v-originale-sprostejsi-v-cesku-musime-ubrat-6222725>.

1.3 Specifika americké společnosti

Jelikož je cílem této práce analyzovat překlad amerických reálií do českého dabingu v seriálu Simpsonovi, není pochyb o tom, že má tato práce interkulturní rozměr. V této kapitole se zaměřujeme na sociokulturní specifika americké společnosti, které nám poslouží jako podklad pro čtvrtou kapitolu, ve které se budeme věnovat satirickému ztvárnění americké společnosti v seriálu Simpsonovi. Abychom dosáhli lepšího pochopení této satiry, nejdříve si v této kapitole přiblížíme takové jevy americké kultury, které jsou nám cizí. Konkrétně se zaměříme na jevy spadající pod národní identitu, politiku a životní styl. Důvody pro volbu těchto tří oblastí jsou jednak skutečnost, že právě tyto oblasti jsou obvyklým terčem satiry mířené na americkou společnost, jednak také fakt, že projevy těchto oblastí v americké kultuře jsou v mnohém jedinečné a zaslouží si bližší prozkoumání.

1.3.1 Americká národní identita

Spojené státy americké (dále „USA“) jsou jednou z největších velmocí na světě. Jsou označovány za zemi neomezených možností a již stovky let přitahují imigranty z celého světa. Jen od konce minulého století, tedy za necelých dvacet let, imigrovalo do USA okolo patnácti milionů lidí.³⁰ Historie USA a imigrační tradice, která se váže k samotnému zrodu země, je součástí americké národní identity. Náboženská a ekonomická motivace vedla ke vzniku třinácti kolonií, ze kterých se později staly Spojené státy americké.

S počátkem osidlování pokolumbovského Ameriky je spojena vzpoura autoritám. Zkušenosti s vládnoucími třídami „starého světa“ vyvolaly u osadníků potřebu pro demokratickou společnost, ve které nebudou lidské možnosti omezeny elitou lidí a ve které kvalita života a úspěch bude záviset nejvíce na vlastních dovednostech a snažení. Proto jsou demokratické hodnoty, na kterých byly USA vybudovány, nezpochybnitelnou složkou americké identity.

³⁰ U.S. Immigrant Population and Share over Time, 1850-Present. *Migration Policy Institute* [online]. 2017 [cit. 2019-04-13]. Dostupné z: <https://www.migrationpolicy.org/programs/data-hub/charts/immigrant-population-over-time?width=1000&height=850&iframe=true>.

Na demokratické hodnoty a na historii, která k nim vedla, jsou Američané patřičně hrdí. Svou zemi považují za jednu z nejlepších (ne-li nejlepší) na světě. Je to jedno z nejvíce omílaných tvrzení o USA, až se nabízí otázka, jestli nejde jen o kulturní stereotyp. Studie však dokazují, že patriotismus je v USA velice rozšířený. V průzkumu z roku 2011 odpovědělo 38 % dotazovaných, že USA jsou nadřazeny všem ostatním zemím. Možnost, že USA jsou jednou z nejlepších zemí na světě spolu s několika dalšími zeměmi, zvolilo 53 % lidí a pouhých 8 % odpovědělo, že jsou i lepší země než USA.³¹ V jiném průzkumu byla respondentům položena otázka „Do jaké míry jste hrdí na to, že jste Američany?“ Nejpozitivnější odpověď, tedy „extrémně“, zvolilo 47 % dotazovaných a o stupeň nižší odpověď „velice“ zvolilo 25 % respondentů.³² Láska k vlasti je pravděpodobně jednou z mála sfér národní identity, které, i když jen do určité míry, sdílíme s USA.

Křesťanství, konkrétně protestantismus, je z historického hlediska jedním ze základních stavebních kamenů USA a zároveň velkou součástí americké národní identity. Když vezmeme v potaz, že demokratické hodnoty, které zahrnují i svobodu náboženství, si USA dokázaly udržet, není divu, že protestantismus mohl zůstat jejím nejrozšířenějším náboženstvím. V budoucnu se to však může změnit. Podle statistik z roku 2007 a 2014 se protestantská část obyvatel zmenšila z 51,3 % na 46,5 %. Naopak náboženství, která nejsou křesťanská, zaznamenala nárůst 1,2 % a skupina „žádné náboženství“ (zahrnující ateismus, agnosticismus a „je mi to jedno“) vzrostla o 6,7 %.³³

Po těchto vcelku jasných částech americké národní identity se dostáváme do komplexní problematiky. Dlouhou dobu měla americká identita rasový, etnický i kulturní parametr.³⁴ Dnes už tomu tak není, obyvatelstvo USA je velice rozmanité a americká společnost je multirasová, multikulturní a multietnická. Z pohledu statistiky se v roce 2015 k bílé rase sice hlásilo 73 procent občanů, kdyby ale v dnešní době někdo tvrdil, že bílá rasa je součástí americké národní identity, byl by pravděpodobně v současných,

³¹ Americans' opinion on the United States in comparison to other countries from 2011 to 2017. *Statista.com* [online]. 2017 [cit. 2019-04-13]. Dostupné z: <https://www.statista.com/statistics/875807/americans-opinion-on-the-united-states-in-comparison-to-other-countries/>.

³² How proud are you to be an American?. *Statista.com* [online]. 2018 [cit. 2019-04-13]. Dostupné z: <https://www.statista.com/statistics/261561/proud-to-be-american/>.

³³ America's Changing Religious Landscape. *Pew Research Center* [online]. 2015 [cit. 2019-04-13]. Dostupné z: <https://www.pewforum.org/2015/05/12/americas-changing-religious-landscape/>.

³⁴ HUNTINGTON, Samuel P. *Kam kráčíš, Ameriko?: krize americké identity*. V Praze: Rybka, 2005. ISBN 80-86182-87-8., s. 20-48.

politicky korektních USA označen za rasistu (k tomu více v následující podkapitole). Tento pluralismus, ať už se jedná o rasy, etnika, či dílčí kultury, je pro českou a americkou národní identitu pravděpodobně jedním z nejrozdílnějších bodů.

Identita už ve své podstatě vychází z porovnávání „já“ a „někdo jiný“, národní identita pak proti sobě staví identitu jiného národa či skupiny, které jsou nekompatibilní s tou její. Pro USA byl po mnoho let tímto protipólem Sovětský svaz, který představoval nepřítel amerických demokratických hodnot. Po konci studené války se tímto nepřitelem stal radikální islám a z něho vyplývající terorismus. O tom, že je hrozba na jejich půdě reálná, se Američané přesvědčili při teroristických útocích na budovy Světové obchodního centra v roce 2001. Tato událost rozhodně obnovila a posílila americkou národní identitu.³⁵

1.3.2 Politika

Americká politika je velice specifická. Politický systém zde má tři úrovně – místní, státní a federální – a každá úroveň má tři větve: soudní, zákonodárnou a výkonnou. Prezident USA je hlavou výkonné větve federální vlády a i přes to, že je omezen kongresem, jedná se o jednoho z nejmocnějších lidí na světě.

V USA sice existuje mnoho politických stran, v praxi jsou ale podstatné jen ty dvě největší – levicová Demokratická strana a pravicová Republikánská strana. Nutno podotknout, že levice a pravice mají v USA jiný význam než v Evropě. Přestože jsou mezi pojmy „levice, liberálové, demokrati“ určité odlišnosti a z teoretického hlediska se neshodují (první dva označují spíše ideologii, třetí pak politickou příslušnost), mají v USA prakticky totožný význam. Analogicky tomu tak je u pojmů „pravice, konzervativci, republikáni“. Mezi specifika americké levice můžeme zařadit progresivní myšlení a sociální spravedlnost pro všechny, tedy například možnost svatby a adopce pro páry stejného pohlaví, boj za práva žen nebo rovnost ras. Vyčítána je levici naopak menší míra patriotismu a s ní spojovaná snaha o regulaci zbraní.³⁶ Americká pravice má naopak tradiční smýšlení ohledně mnoha sociálních témat. Problematikou, na kterou má

³⁵ HUNTINGTON, ref. 32, s. 20-28.

³⁶ LIBERALISM IN AMERICA. *Intercollegiate Studies Institute* [online]. 2014 [cit. 2019-04-13]. Dostupné z: <https://home.isi.org/liberalism-america>

pravice otevřeně opačný názor, je regulace zbraní, která je dnes v USA velice aktuálním tématem.

Zajímavé je podívat se na radikálnější skupiny obou táborů. S levicí je dnes spojeno hnutí takzvaných „social justice warriors“, volně přeloženo jako bojovníci za sociální spravedlnost. Jde už spíše o pejorativní označení, které používá hlavně pravice. Mírnější označení by pak bylo „far left“, tedy část levice, co je nejvíce „nalevo“. Progresivní smýšlení se u této skupiny projevuje mnohem více. Můžeme se zde setkat například s oslavováním obezity, protože „krása se ukrývá ve všech tvarech a velikostech“ nebo odsuzováním „toxické maskulinity“, která je zdrojem válek a dalších světových problémů. Dále také s uznáním celého spektra pohlaví, se kterými se člověk může identifikovat, a smyšlených zájmen, kterými může být označován (příkladem mohou být zájmena „zie, sie, ey, ve, tey, e“³⁷). Nejde tu jen o malou skupinu lidí, v americké společnosti je působení této ideologie stále více znát. V liberálnějších oblastech USA se například při vyplňování dotazníku člověk může setkat s otázkou typu „Jaké používáš zájmeno?“. Samotná myšlenka za touto ideologií je šlechetná, tj. nikomu by nemělo být ubližováno a každý člověk, ať už jakkoliv odlišný od normy, by neměl být vylučován za své zvláštnosti a společností by měl být tolerován. Velké zastoupení má toto hnutí na amerických univerzitách, ať už mezi studenty, tak i mezi vyučujícími, obecně je však doménou mladších generací.

Naopak část pravice, která je nejvíce „napravo“, je v USA označována jako „alt right“. Zde se nejedná jen o běžné, obyčejné lidi, jako tomu bylo u předchozí skupiny, ale také o osoby veřejného života (např. některé politiky a mediální osobnosti). I tato skupina má mnoho negativních konotací. Jednou z nich je rasismus, který vyplývá i z historických souvislostí. Státy na jihu USA, které mají konzervativní tradici, byly do poloviny devatenáctého století centrem obchodu s africkými otroky. Ten sice po abolicí roku 1865 skončil, ale rasismus z USA nezmizel (obzvláště právě z jihu) a po mnoho dalších let byl reálným problémem. Dále jde o různé konzervativní ideologie, které pramení také z faktu, že jsou tyto lidé často silně nábožensky založeni. Příkladem může být homofobie a transfobie.

³⁷ Gender Pronouns. *University of Wisconsin-Milwaukee* [online]. [cit. 2019-04-13]. Dostupné z: <https://uwm.edu/lgbtrc/support/gender-pronouns/>

1.3.3 Životní styl

Americký způsob života se v mnohém liší od toho našeho. Obecně řečeno, americká kultura velice propaguje úspěch, podnikání, peníze a majetek. S USA je bezpochyby spojená také obrovská konzumní kultura a potřeba vlastnit nejnovější typy všemožných zařízení. Konzumerismus v americké společnosti není novinkou, poprvé se jako fenomén objevil ve 20. letech minulého století a byl jednou z příčin Velké hospodářské krize. Po druhé světové válce přišla další vlna konzumerismu, proti které se vyhrzovala hnutí jako beatnici či hippies. Dnes jsou v USA konzumerismus a materialismus na vrcholu, ze všech stran propagovány populární kulturou. Jak už je dlouholetou tradicí, americká populární kultura ovlivňuje celý svět, proto konzumerismus není jen americkou výhradou, ale již dlouhodobě se šíří i do jiných zemí, převážně do velkých měst.

Konzumní kulturu také doprovází všudypřítomná reklama, která je lidem již tradičně podsouvána hlavně prostřednictvím televize. V USA se však televizní reklamy neomezují jen na typické záležitosti, na které jsme zvyklí i v Čechách, jako jsou různé obchody a firmy, banky, pojišťovny, sázkové kanceláře apod. Obrovským trhem jsou v USA léky na předpis a televizní reklamy na tyto léky jsou běžné (v Česku jsou reklamy jen na volně dostupné léky). Bill Bryson³⁸ ve své knize popisuje rozdíly mezi evropskou a americkou kulturou, na které přišel po návratu z Velké Británie (kde strávil přes dvacet let) do USA. Právě v reklamách na léky našel velký rozdíl. V Británii se po inzerovaném léku budete cítit lépe, kdežto v USA obdobně zaměřená reklama nenabídne nic jiného než úplnou a okamžitou úlevu od nemoci, která vás trápí.³⁹ Tato skutečnost svědčí o tom, že Američané hledají co nejrychlejší řešení svých problémů. Tím se dostáváme k velmi aktuálnímu tématu, kterým je zneužívání léků na předpis (převážně syntetických opioidů, méně pak stimulantů a antidepresiv).

Právě „Opioidová krize“, jak byl tento aktuální fenomén nazván, se v USA stala velkým problémem. Podle statistik, opioidy na předpis v roce 2017 způsobily více než 35 % všech smrtí připisovaných opioidům celkově (do kterých se počítá i ilegální droga

³⁸ BRYSON, Bill. *I'm a stranger here myself: notes on returning to America after 20 years away*. New York: Broadray Books, 2000. ISBN 076790382X.

³⁹ BRYSON, ref. 36, s. 9-13.

heroin).⁴⁰ Situace je však ještě komplikovanější, neboť nárůst heroinem způsobených úmrtí, jejichž počet se od roku 1999 zvýšil z 16 849 na 70 237 (2017) za rok, je připisován právě zneužívání opioidů na předpis.⁴¹ Po vypěstování závislosti na tyto léky se jejich další pořizování často stává finančně nezvladatelným, a proto se mnoho lidí uchýlí k levnější pouliční variantě, kterou je heroin.⁴² Zajímavá je také rostoucí spotřeba stimulantů, které jsou předepisovány na ADHD a jiné poruchy pozornosti. Podle velké studie vedené doktorem Brianem Piperem, se užívání stimulantů na předpis mezi lety 2006 až 2016 zvýšilo 2,5 krát.⁴³ Zde je velký problém v tom, že stimulanty zneužívají studenti a obecně pak lidé, kteří se snaží udělat co nejvíce práce a urychlit tak svůj kariérní růst.⁴⁴ Velký nárůst spotřeby můžeme sledovat i u antidepresiv. V průzkumu americké organizace National Center for Health Statistics, která shromažďuje podobné statistiky, se ukázalo, že v roce 1999 bralo antidepresiva 7,7 % lidí, v roce 2017 už to bylo 12,7 %.⁴⁵

Pro Američany jsou zmíněné statistiky znepokojivé, pro pochopení některých aspektů americké kultury jsou to však cenné informace. Znovu se potvrzuje, že USA je opravdu velmi kapitalisticky založenou zemí, kterou do určité míry ovládají obří korporace. Také se potvrzuje, že tato mentalita zaměřená na peníze, majetek a úspěch je vlastní i běžným Američanům. Je vidět, že kapitalismus opravdu definuje Ameriku od těch největších článků, až po koncového uživatele: velké farmaceutické korporace vyrábí více a více léků, které nabízí doktorům, aby je předepisovali – ti z toho mají profit a různé výhody. Když se pak zaměříme konkrétně na stimulanty, které lidé berou, aby zvládli udělat více práce a měli výhodu nad svými kolegy, což jim ve výsledku může pomoci např. k povýšení a vyššímu platu, zjistíme, že celý tento proces je hnán touhou po penězích a majetku.

⁴⁰ Prescription Opioid Data. *Centers for Disease Control and Prevention* [online]. 2018 [cit. 2019-04-13]. Dostupné z: <https://www.cdc.gov/drugoverdose/data/prescribing.html>.

⁴¹ Overdose Death Rates. *National Institute on Drug Abuse* [online]. 2018 [cit. 2019-04-13]. Dostupné z: <https://www.drugabuse.gov/related-topics/trends-statistics/overdose-death-rates>.

⁴² Heroin Overdose Data. *Centers for Disease Control and Prevention* [online]. 2018 [cit. 2019-04-13]. Dostupné z: <https://www.drugabuse.gov/related-topics/trends-statistics/overdose-death-rates>.

⁴³ Trends in use of prescription stimulants in the United States and Territories, 2006 to 2016. *National Center for Biotechnology Information* [online]. 2018 [cit. 2019-04-13]. Dostupné z: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6261411/>.

⁴⁴ *Take Your Pills* [film]. Alison Klayman. USA: Netflix, 2018.

⁴⁵ Antidepressant Use Among Persons Aged 12 and Over: United States, 2011–2014. *Centers for Disease Control and Prevention* [online]. 2017 [cit. 2019-04-13]. Dostupné z: <https://www.cdc.gov/nchs/products/databriefs/db283.htm>.

Obrovským problémem Američanů, který vyplývá z jejich životního stylu, je obezita. Jednou z příčin je cenově dostupné jídlo z řetězců rychlého občerstvení, které jsou na každém rohu. V roce 2014 bylo v USA přes dvacet šest tisíc poboček řetězce Subway, devatenáct tisíc poboček řetězce KFC a čtrnáct tisíc poboček řetězce McDonald's.⁴⁶ Tyto tři frančizy jsou v USA největší, jenže podobných řetězců tam jsou stovky a pro Američany je velice pohodlné se v nich stravovat. Další příčinou je velmi specifická záležitost pro americký život – Američané se zřídka kdy dopravují po vlastních nohou a české „jít ven na procházku“ pro většinu Američanů neexistuje.⁴⁷

⁴⁶ Fast food industry - Statistics & Facts. *Statista.com* [online]. 2018 [cit. 2019-04-13]. Dostupné z: <https://www.statista.com/topics/863/fast-food/>.

⁴⁷ PEPRNÍK, Jaroslav. *Británie a USA: ilustrované reálie*. Olomouc: Nakladatelství Olomouc, 2004. ISBN 80-7182-182-9., s. 310.

1.4 Simpsonovi

V této kapitole si přiblížíme seriál Simpsonovi jako satiru na americkou společnost. Ukážeme si zde, že i přes to, že v Česku jsou Simpsonovi považováni převážně za seriál pro děti, jejich vyobrazení americké společnosti je v mnohém velice výstižné. Nejdříve si krátce představíme žánr sitcom a samotný seriál Simpsonovi, nejvíce se pak zaměříme na jeho vyobrazení americké rodiny a americké společnosti.

1.4.1 Americký sitcom

Televize má v americké kultuře dlouhou tradici. Od padesátých let 20. století se velmi populárním typem pořadů stala tzv. situační komedie (zkráceně sitcom).⁴⁸ Oblíbeným žánrem byly nejprve sitcomy o tradičních nukleárních rodinách střední společenské třídy, v sedmdesátých letech je poté nahradily sitcomy z pracovního prostředí a městské sitcomy. Normou pro tyto dosavadní typy sitcomů byla hranice, která oddělovala fikční svět sitcomu a sociokulturní skutečnosti z reálného světa. Na konci osmdesátých a začátkem devadesátých let se však začaly objevovat rodinné sitcomy, ve kterých byla tato hranice zrušena. Jedním z nejpobulárnějších sitcomů této kategorie jsou právě Simpsonovi.⁴⁹

1.4.2 O seriálu

Americký animovaný seriál *The Simpsons* (česky Simpsonovi) se na amerických obrazovkách objevil nejprve v roce 1987 jako série skečů v *The Tracy Ullman Show*. Po mimořádném úspěchu se z těchto skečů stal plnohodnotný seriál, poprvé odvysílaný v roce 1989 na stanici Fox. Ze seriálu se stal nevídaný fenomén, který od svého vzniku posbíral mnohá ocenění a stal se jedním z nejpobulárnějších seriálů nejen v USA, ale i ve zbytku světa. Od roku 1989 každý rok pravidelně vychází jedna série o přibližně

⁴⁸ TAFLINGER, Richard F. *Sitcom: What It Is, How It Works A History of Comedy on Television: Beginning to 1970* [online]. Washington State University [cit. 2019-04-13]. Dostupné z: <https://public.wsu.edu/~taflinge/comhist.html>.

⁴⁹ HENRY, Matthew A. *The Simpsons, satire, and American culture*. New York: Palgrave Macmillan, 2012. ISBN 9781137027788, s. 5-6.

dvaadvaceti dílech, což ze Simpsonových dělá nejdéle vysílaný americký seriál všech dob (v hlavním vysílacím čase).⁵⁰

V Česku byl seriál poprvé odvysílán v roce 1993 na druhém kanále České televize, kde se udržel až do roku 2010.⁵¹ Poté vysílací práva zakoupila FTV Prima, která Simpsonovi vysílá na kanálu Prima Cool.

V seriálu je nám představena rodina Simpsonových. Otec Homer, pracující v jaderné elektrárně a matka v domácnosti Marge. Ti spolu mají tři děti – intelektuálku Lisu, zlobivého Barta a batole Maggie. Tvůrce seriálu Matt Groening rodinu zasadil do fiktivního městečka Springfield. Tento mikrokosmos je satirou na americkou společnost a zachycuje mnoho sociokulturních jevů pro ni typických. Tato tendence k vytvoření určitých prototypů prostupuje celý seriál a je aplikována i na mnohé obyvatele Springfieldu (např. náčelník policie Wigum jako typický neschopný policista či pan Burns jako ztělesnění bezpáteřního kapitalisty).

1.4.3 Simpsonovi jako americká rodina

Tradiční americká nukleární rodina je prvním objektem satiry v Simpsonových. Seriál paroduje normativní obraz rodiny vytvořený v amerických médiích a konkrétně pak v rodinných sitcomech předchozích desetiletí. Předtím, než se Simpsonovi dostali na americké obrazovky, byla většinou v rodinných sitcomech rodina vyobrazována idealisticky. Tvůrci seriálu tedy vytvořili dysfunkční rodinu a satiricky poukázali na skutečnost, že tento idealizovaný normativní obraz rodiny je odlišný od reality většiny amerických rodin.⁵²

Abychom mohli stanovit, jak blízký je model Simpsonů typické americké rodině, musíme nejdříve určit její parametry. Podle Browna a Logana⁵³ je americká rodina bělošská a patří do střední společenské třídy. Rodiče jsou dva heterosexuálové

⁵⁰ ORTVED, John. *The Simpsons: an uncensored, unauthorized history*. New York: Faber and Faber, 2009. ISBN 9780865479883, s. 14-15.

⁵¹ LUKEŠOVI, Lenka a Vladimír. Simpsonovi VI: Zajímavosti a střípky. *Ceskatelevize.cz* [online]. [cit. 2019-01-29]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10087755579-simpsonovi-vi/2953-zajimavosti/>.

⁵² HENRY, Matthew, ref. 47, s. 5-7.

⁵³ BROWN, Alan S a Chris LOGAN. *The psychology of the Simpsons: d'oh!*. Dallas, Tex.: Benbella Books, 2006. ISBN 1-932100-70-9, s. 12.

v manželském poměru, mají spolu tři děti, vlastní domácí zvířata a bydlí poblíž širší rodiny. Simpsonovi všechny tyto parametry splňují. Avšak hlavní důvod, proč se mnoho amerických rodin vzhledne v Simpsonových, jsou právě jejich absurdní, až chvilkami karikaturní dysfunkce (např. často se opakující scéna, kdy Homer škrťá Barta) a podstatněji, že i přes tyto dysfunkce se členové rodiny milují, dokážou si odpustit, poradit a společně překonávat různé překážky.⁵⁴

Po obrovském úspěchu prvních řad byli Simpsonovi kritizováni za vyobrazení dysfunkční rodiny, protože tak ničí „tradiční rodinné hodnoty“ a dávají špatný příklad americkým rodinám. V kontextu televizní americké historie tomu tak ale není. Předchozí desetiletí v televizi byly ve znamení rozpadu tradiční americké rodiny, převážně kvůli progresivnímu smýšlení hollywoodských tvůrců a kvůli snaze o recyklaci a ozvláštňení již použitých seriálových námětů. Simpsonovi jsou sice satirou na americkou rodinu, ale tradiční hodnoty s ní spojené v seriálu přežívají.⁵⁵

Simpsonovi v ohledu vyobrazení rodiny tedy představují určitý paradox. Na jedné straně jsou satirou na idealizovanou tradiční americkou rodinu (a také na tradiční rodinnou hierarchii), která byla dávána mainstreamovou veřejností za vzor americkým nukleárním rodinám. Na druhé straně naopak uchovávají některé tradiční rodinné hodnoty, jakými jsou soudržnost, vzájemná podpora apod. Přestože se jedná o animovaný seriál plný nadsázky a absurdity, dá se polemizovat o tom, že Simpsonovi mají k typické americké rodině mnohem blíže než dřívější idealizované podoby rodiny z televize a médií.

1.4.3.1 Rodinná hierarchie

Klasická hierarchie v rodinách jde z hlediska moci a vlivu od nejstaršího k nejmladšímu. Pokud se vyskytují v dosahu, nejmoudřejšími jsou prarodiče. Za nimi jsou rodiče, z nichž otec mívá největší moc. Poté jsou děti, z nichž to nejstarší drží nejvíce moci.⁵⁶

⁵⁴ BROWN, Alan S a LOGAN, Chris, ref. 51, s. 12.

⁵⁵ CANTOR, Paul. The Simpsons: Atomistic politics and nuclear family. In: IRWIN, William, Mark T. CONARD a Aeon J. SKOBLE, ed. *The Simpsons and philosophy: the d'oh! of Homer*. Chicago: Open Court, 2001. Popular culture and philosophy. ISBN 0-8126-9433-3, s. 94-95.

⁵⁶ BROWN, Alan S a LOGAN, Chris, ref. 51, s. 13.

Simpsonovi tuto hierarchii nedodržíjí. Děda Abe Simpson je v jejich rodinné hierarchii na nejnižší příčce. Všichni ho ignorují, nikdo ho neposlouchá. Hierarchie rodičů je trochu komplikovanější. Homer sice vydělává všechny peníze a často dělá důležitá rozhodnutí sám (ty pak dopadají katastroficky), Marge však dokáže Homera ovlivnit pro svoje potřeby. Sice si často musí protrpět různé Homerovy eskapády, ale Marge vždy nakonec dosáhne svého. Děti mají rozhodně více moci, než je považováno za normální. Přestože je Bartovi deset a Líze osm let, mají tyto děti obrovskou volnost, často bez dozoru rodičů.⁵⁷

1.4.3.2 Homer

Postava Homera je snad nejkomplexnější postavou v celém seriálu. Jeho charakterové rysy a jeho schopnosti tomu však prvotně nenasvědčují. Homer je nevzdělaný, sobecký, hrubý, nemá žádné zásady, často lže a vybíjí si vztek na dětech (viz již zmiňované škrcení Barta). Mírně řečeno, Homer nesplňuje typické ideály otce a ani člověka.

Ze sociologického a psychologického hlediska jsou nám v seriálu podsouvány dva důvody, proč je Homer takový, jaký je. Zaprvé, vyrostl ve Springfieldu, ve městě, kde má většina obyvatel nějaké charakterové vady. Zadruhé, Homer neměl snadné dětství. Jeho matka opustila rodinu a Homer zůstal sám s Abem, který byl velmi přísný a Homera nikdy v ničem nepodporoval.⁵⁸

Jenže stejně jako Homer miluje koblihy a pivo, miluje i svou rodinu. Přes své všechny vady je tu Homer vždycky pro ni. Chodí do nebezpečného zaměstnání v jaderné elektrárně, aby rodinu zaopatřil. V kritických momentech si vždy zvolí rodinu jako svou prioritu. Cantor o Homerovi napsal: „Dejte pryč všechny kvality, které dělají skvělého otce – moudrost, soucit, vyrovnanost, nesobeckost – a co vám zbude, je Homer Simpson se svou čistou, bezmyšlenkovitou, psí oddaností své rodině“⁵⁹ (překlad vlastní).

⁵⁷ BROWN, Alan S a LOGAN, Chris, ref. 51, s. 13.

⁵⁸ HALWANI, Raja. Homer and Aristotle. In: IRWIN, William, Mark T. CONARD a Aeon J. SKOBLE, ed. *The Simpsons and philosophy: the d'oh! of Homer*. Chicago: Open Court, 2001. Popular culture and philosophy. ISBN 0-8126-9433-3, s. 13-14.

⁵⁹ CANTOR, Paul A., ref. 53, s. 96.

1.4.3.3 Marge

Marge je oddanou matkou v domácnosti. Ostatním členům rodiny poskytuje podporu a podněcuje jejich vývoj. Často je z určitých rodinných rozhodnutí Homerem vynechána, ale je to ona, kdo má nakonec poslední slovo. Její největší kvalitou jsou její morální hodnoty, díky kterým často dokáže zvolit správné řešení v problematických situacích. A je to právě Marge, kdo v rodině funguje jako vzor pro děti, potažmo i pro Homera.⁶⁰

1.4.3.4 Bart, Líza a Maggie

Bart je černou ovčí rodiny. Ve škole pořád jen zlobí, nemá respekt k autoritám, vymýšlí všemožné lumpárny a za každou cenu chce být středem pozornosti. Postava Barta byla často kritizována za to, jaký dává vzor mladým chlapcům. Jenže právě akt vzpoury a nerespektování autorit jsou hluboce zakořeněny v americké historii a Barta tak můžeme považovat za „americký symbol, aktualizovanou verzi Toma Sawyera a Hucka Finna spojených dohromady“⁶¹ (překlad vlastní).

Líza je v mnoha ohledech ideálním dítětem a opakem Barta. Je velice inteligentní, ve škole je premiánkou třídy, zajímá se o životní prostředí, o práva žen apod. Její inteligence je v seriálu často prokazována, někdy také v opozici k Homerovo nedostatečnému intelektu. I když jsou bystrost, vzdělanost a inteligence většinou považovány za kladné vlastnosti, v seriálu tak u Lízy nejsou vždycky prezentovány. Mnohdy jsou tyto její přednosti předmětem vtipů, protože jí dělají pedantskou a úzkoprsou. Možnou interpretací této skutečnosti je ambivalentní vztah Američanů k intelektualismu. Na jedné straně je tu určitý respekt k vědcům a vzdělaným lidem, na druhé straně pak odpor k povýšenosti, kterou si s intelektem a vzdělaností Američané spojují.⁶²

⁶⁰ GERALD, Erion J. a ZECCARDI, Joseph A. Marge's Moral Motivation. In: IRWIN, William, Mark T. CONARD a Aeon J. SKOBLE, ed. *The Simpsons and philosophy: the d'oh! of Homer*. Chicago: Open Court, 2001. Popular culture and philosophy. ISBN 0-8126-9433-3, s. 30-34.

⁶¹ CANTOR, Paul A., ref. 53, s. 95-96.

⁶² SKOBLE, Aeon J. Lisa and American Anti-intellectualism. In: IRWIN, William, Mark T. CONARD a Aeon J. SKOBLE, ed. *The Simpsons and philosophy: the d'oh! of Homer*. Chicago: Open Court, 2001. Popular culture and philosophy. ISBN 0-8126-9433-3, s. 18-21.

Maggie je batole, které neumí mluvit. Přesto kolem ní bylo vytvořeno mnoho zápletek. Tou nejznámější zápletkou bylo, když postřelila jednu z postav, pana Burnse. Maggie působí jako určitý maskot Simpsonových.

1.4.4 Simpsonovi jako satira americké společnosti

Jedním z hlavních důvodů, díky kterým se Simpsonovi stali tak populárními, je způsob, jakým je v seriálu satiricky zachycena americká společnost. Simpsonovi si často rýpnou do americké populární kultury, především do televize a konzumní kultury s ni spojené. Pomocí ironie a absurdity je v Simpsonových hyperbolizován „komplexní, excesivní, pokrytecký a často také idiotický stav současné americké kultury“⁶³ (překlad vlastní). Satira v Simpsonových je zaměřena i na mnoho dalších aspektů americké společnosti. Za nevídaně dlouhou dobu svého trvání byly v seriálu zobrazovány instituce, jako jsou rodina, škola, církev, vláda apod. I přes neustálé zesměšňování těchto institucí ale tvůrci zároveň uznávají jejich důležitost.⁶⁴

Satira má za úkol svého adresáta pobavit a zároveň v něm vyvolat zamyšlení o daném tématu. Matt Groening v rozhovoru pro časopis Mother Jones řekl: „Víte, já si nevystačím s pouhým uvědoměním, že většina pořadů v televizi je špatná, hloupá a dokonce škodlivá. Říkám si: Co s tím můžu udělat? Je to zapříčiněno povahou televize jako média, televizními korporacemi, nebo selháním televizních tvůrců, že je televize tak mizerná? Cítím se trochu jako ryba, která se snaží analyzovat své vlastní akvárium. Mým záměrem je však poukázat na to, že televize je nevědomě strukturovaná tak, aby rozptýlila naši pozornost. Možná jsem si vzal velké sousto, ale snažím se v Simpsonových a Futuramě v podobě jednoduché zábavy – pokud je to možné – trochu lidi pošouchnout, popostrčit, ukázat jim některé věci, kterými jsou manipulování a využívání“⁶⁵ (překlad vlastní). Je tedy zřejmé, že Simpsonovi jsou v tomto ohledu velmi speciálním televizním počinem, který si jako jeden z mála dovoluje kritizovat sobě nadřazené organizace.

Skvělým prostředkem k přehnané satire je animace, která s sebou nese dvě velké výhody. Animací je možné vytvořit různá místa, zápletky a děje, které by v hrané formě

⁶³ HENRY, Matthew, ref. 47, s. 7.

⁶⁴ CANTOR, Paul A., ref. 53, s. 99.

⁶⁵ DOHERTY, Brian. Matt Groening. In: *Mother Jones* [online]. 1999 [cit. 2019-04-13]. Dostupné z: <https://www.motherjones.com/media/1999/03/matt-groening/>.

nebyly uskutečnitelné a podstatněji, tvůrci si mohou skrze humor, který v mnohém vykresluje společnost negativně, dovolit o dost více, než by bylo možné v hraném seriálu.⁶⁶

1.4.4.1 Národní identita

V předchozí kapitole jsme se již pokusili zachytit některé aspekty americké národní identity. Na tu také Simpsonovi prezentují určitý pohled. Už ve své podstatě je seriál velmi americký – rodina Simpsonových je v lecčem typickou americkou rodinou a dává nám určitá vodítka k tomu, jaká je americká národní identita. Městečko Springfield je pak prakticky kterékoliv menší americké město. Ve Springfieldu také žije mnoho jiných postav, které tvůrcům seriálu někdy slouží jako prostředek k podání svého komentáře k americké národní identitě.⁶⁷

Stejně jako tomu bylo u obrazu typické americké rodiny, Henry⁶⁸ podotýká, že i normativní obraz typického Američana je především výtvořem mainstreamových médií. Zde je potřeba dodat, že ze statistického hlediska měl tento normativní obraz určitě reálný základ, Henry ale k problematice přistupuje ze svého pluralistického přesvědčení a objektivně můžeme říci, že média tento normativní obraz lidem spíše podsouvala, než aby ho vytvořila. Po dlouhou dobu byl v médiích typický Američan prezentován jako „běloch, patřící do střední společenské třídy, žijící na předměstí, protestant“⁶⁹ (překlad vlastní). Bílá rasa byla tedy americkými médii prezentována jako norma americké identity a Simpsonovi jsou vskutku běloši. Odvodíme si to jednoduše – v animaci jsou nakresleni žlutě a žlutá je i většina obyvatel Springfieldu. Některé vedlejší postavy jsou nakreslené různými odstíny hnědé (a jsou tedy označeny). Žlutá barva tedy značí bílou rasu, jelikož není nijak označená, stejně jako byla v Americe po dlouhou dobu bílá rasa považována za neoznačenou, tedy normu, s kterou byly porovnávány jiné barvy pleti. Toto užití žluté barvy by se dalo považovat za

⁶⁶ ORTVED, John, ref. 48, s. 17.

⁶⁷ HENRY, Matthew, ref. 47, s. 46.

⁶⁸ HENRY, Matthew, ref. 47, s. 46.

⁶⁹ HENRY, Matthew, ref. 47, s. 46.

vychytralou satiru, jelikož i když tvůrci dodrželi normu, která v té době často rozhodovala o úspěchu seriálu, zároveň ji svým způsobem nedodrželi.⁷⁰

Rasová a etnická rozmanitost je dnes jedním ze stěžejních bodů americké národní identity. Z historického hlediska se dají USA považovat za národ imigrantů. Některé postavy v Simpsonových jsou imigranti z různých zemí (ať už první nebo několikátá generace). To poznáme podle jejich příjmení, zaměstnání, přízvuku (v originálním znění) či barvy pleti. Často je jejich vyobrazení parodické a utahuje si z různých stereotypů. Příkladem může být mafián Tlustý Tony, který zachycuje tradici sicilských imigrantů v organizovaném zločinu, nebo obchodník a imigrant z Indie Apu, jedna z barevně označených postav.

Právě kolem postavy Apuho se odehrává děj epizody Mnoho Apua pro nic⁷¹, ve které se tvůrci dotkli otázky národní identity. V této epizodě starosta Quimby řekne občanům Springfieldu, že jsou daně vysoké kvůli ilegálním imigrantům. Proto se začne projednávat zákon o jejich vyhoštění ze Springfieldu. Dozvídáme se, že Apu je v Americe také ilegálně. Apu si poté od Tlustého Tony nechá udělat falešné doklady. Při předávce mu Apu upřímně poděkuje, na což Tony odpoví: „Ne, ne, ne, ne, nechť zdvořilosti, teď seš přece Američan!“ Na obdržení dokladech mají Apuho rodiče velmi typická americká jména (Herb a Judy), podobně americky působí nové místo narození – Green Bay. Právě tyto údaje nevykazují žádné známky etnicity a působí velmi neutrálně, aby simulovali zmiňovanou normu bělocha z amerického předměstí. Apu se poté snaží „amerikanizovat“ v mnoha směrech. Obmění šatník, poslouchá jinou hudbu, zajímá se o baseball. Co je ale nejpodstatnější, Apu přemýšlí, že by opustil i svou víru, což opět odkazuje na normativní americké náboženství, kterým je protestantismus.⁷²

Asi nejrozšířenější emocí, která je součástí národní identity Američanů, je hrdost. Američané jsou ve světě známí jako patrioti, milují svou zemi, která byla postavená na demokratických hodnotách. Skvělou satirou na patriotismus je epizoda Nepřátelé státu.⁷³ Na začátku epizody přijde Bart krátkodobě o sluch. Před zápasem jeho basketbalového týmu zahrají hymnu. Bart ji neslyší a souhrou náhod se ocitne

⁷⁰ HENRY, Matthew, ref. 47, s. 46-51.

⁷¹ Simpsonovi 7. řada, 23. díl.

⁷² HENRY, Matthew, ref. 47, s. 64-68.

⁷³ Simpsonovi 15. řada, 21. díl.

s vystrčenou zadnicí před americkou vlajkou a v tu chvíli ho někdo vyfotí. Mezi lidmi vypukne ohromná vřava, protože Bart zneuctil vlajku. Stane se z toho velký skandál a kritika se začne snášet na celou rodinu Simpsonových. Všichni ve Springfieldu jimi začnou pohrdat. Rodina je poté pozvána do televize, aby uvedla svoji verzi celého incidentu. V televizním pořadu se Bart začne kát a řekne, že mu snad pomůže Ježíš a stateční vojáci a vojačky v zámoří. Moderátor ho konfrontuje, zda si myslí, že Amerika je lepší než Ježíš. Marge se začne s moderátorem hádat a nechá se navést k tomu, aby řekla, že nesnáší Američany (i když to tak nemyslí). Celá Amerika začne nenávidět Simpsonovi, naopak ve zprávách jsou promítány záběry odněkud z Orientu, kde jsou ženy v burkách, muži v turbanech a společně oslavují Simpsonovi.⁷⁴

Tento díl vystihuje mnohé z americké národní identity. Americkou hrdost a patriotismus, často spojované s americkou vlajkou. Bartova poznámka v diskusním pořadu také ukazuje, že s patriotismem je spjata podpora americké armády. Také mentalita „my proti nim“ je patrná na scéně, kdy v Americe Simpsonovi všichni nesnáší a v orientálních oblastech je oslavují. Zde je tato mentalita obzvlášť zvýrazněna pomocí v té době velice aktuálního tématu, kterým byl terorismus.

1.4.4.2 Politika

Jak již bylo zmíněno, popularita Simpsonových vyrostla hlavně kvůli satirickému vyobrazení americké společnosti. Tato skutečnost však měla i negativní ohlasy. První řada seriálu vyvolala vlnu nevole z řad zatvrzelých konzervativců, kterým se na seriálu nelíbil kritický postoj vůči institucím, jako jsou policie, církve či škola.⁷⁵ Není tajemstvím, že drtivá většina lidí pracujících v hollywoodském průmyslu je liberálně orientovaná, a u skupiny kolem Matta Groeninga tomu není jinak. V Simpsonových jsou často kritizované ideologie spojované právě s konzervativci, tedy „sexismus, rasismus, homofobie, xenofobie a křesťanský fundamentalismus“⁷⁶ (překlad vlastní).

Můžeme si tedy říct, že tvůrci seriálu zaujímají určité ideologické a politické stanovisko, jsou liberálové a demokrati. Postupem času se však ukázalo, že kritika je v seriálu rozdělována objektivně. Tvůrci Simpsonových využijí dobrou příležitost pro

⁷⁴ HENRY, Matthew, ref. 47, s. 70-73.

⁷⁵ ORTVED, John, ref. 48, s. 16.

⁷⁶ HENRY, Matthew, ref. 47, s. 7.

humor a satiru i přes to, že terčem se stane jejich politické přesvědčení.⁷⁷ Příkladem může být scéna z dílu Nastrčená osoba⁷⁸, kde dědeček Abe dostává poštou peníze, které jsou původně určeny jeho vnoučatům. Bart se ho poté zeptá, jestli mu nepřišlo zvláštní, že mu chodí šeky absolutně za nic. Abe na to odpoví: „Říkal jsem si, že se demokrati dostali zas k moci.“

Aktuální případ, kdy byla v Simpsonových kritizována americká levice, souvisí již se zmiňovanou radikální levicí („far left“). Právě na skutečnost, že na amerických univerzitách panuje přehnaná politická korektnost, tvůrci poukázali v dílu Burnsova univerzita.⁷⁹ Pan Burns se bojí o budoucnost jaderné energie, a tak chce lobovat na univerzitě v Yale, aby zde vychovali novou generaci pracovníků jaderného průmyslu. Sejde se tedy se dvěma lidmi z vedení Yale. Navrhne jim investici do katedry jaderné energie, na což mu je odpovězeno: „Vytvářel byste prostor pro uskutečnění násilí!“. Na obrazovce se poté objeví komentář tvůrců, že se jedná o skutečný výrok, který pronesl jeden ze studentů Yale, na čemž je patrné, že i tvůrci seriálu vidí v tomto hnutí určitou absurditu. Scéna pokračuje podobným směrem a Burnsovi je navrženo: „Co třeba zasponzorovat kroužek nelineární kinematografie samozvaných pansexuálů?“ Burns trvá na svém, ale žena z vedení mu odpoví: „Ale u věci tak hetero-patriarchální jako je nukleární energie, bychom museli najmout multikulturní empatizátory a vymezit bezpečnou zónu.“ Poté se Burns střetne s učiteli, kteří byli vyhozeni z univerzit. Jako příčiny svých vyhazovů uvádějí, že například slavili Kolumbův den nebo že Boha označili zájmenem „on“.

Případů, kdy se Simpsonovi třefovali do pravice, je mnoho. Relativně aktuálním tématem je prezident Trump, který je z drtivé většiny podporován republikány a který je svými výroky a svým chováním často politicky nekorektní. Donald Trump se objevil v několika epizodách Simpsonových, v poslední době mu však bylo věnováno několik speciálních skečů, který byly publikovány na serveru YouTube. V těchto speciálech si tvůrci dělají legraci z prezidenta Trumpa, např. z jeho nepřírozeně vypadajících vlasů, z jeho nedostatku zkušeností v politice či z jeho lásky k penězům a majetku. Několik těchto skečů vyšlo také v období okolo amerických prezidentských voleb. Tyto skeče jsou jedním z výjimečných případů, kdy tvůrci bez okolků dali najevo svoje

⁷⁷ CANTOR, Paul A., ref. 53, s. 93.

⁷⁸ Simpsonovi – 4. řada, 19. díl.

⁷⁹ Simpsonovi – 29. řada, 19. díl.

přesvědčení. V posledním skeči⁸⁰ před prezidentskými volbami je dáno najevo, že Marge a Homer budou volit Hillary Clintonovou. Tvůrcům se nejspíše nedá zazlívát, že se v takto zlomový moment pro budoucnost národa snaží o ovlivnění svých diváků. Otázkou je, jestli podpora Clintonové, kterou neskrytě dávali najevo lidé z hollywoodského průmyslu, nebyla spíše na škodu než k užitku.

Co se amerického politického systému týče, v Simpsonových se objevuje jen jeho místní část, konkrétně městská rada, kterou vede starosta Quimby. Kromě několika případů, kdy se v Simpsonových objevily reálné postavy politiků, jde o jediného politika v seriálu, a proto mu bylo přiděleno co nejvíce negativních charakteristik typicky spojovaných s politiky. V originálním znění je jeho hlas a styl promluv utvořen tak, aby zachytil demagogické promluvy amerických politiků. Zároveň je mnohokrát znázorněno, že Quimby nemá žádnou morální integritu. V seriálu je nespočet situací, které zachycují jeho zkorumpovanost, kdy úplatky přijímá nebo rozdává. Quimby je také vyobrazen jako sukničkář, často je na veřejnosti viděn s milenkami. A konečně, jako starosta Springfieldu nemá o město vůbec zájem. Často opovrhuje jeho obyvateli a záleží mu jen na tom, aby si udržel své místo.⁸¹ Tvůrce seriálu Matt Groening ve své prezentaci před American Society of Newspaper Editors v roce 1991 řekl, že podtext Simpsonových je, že „lidé, kteří jsou u moci, nemají vždycky vaše zájmy na prvním místě“⁸² (překlad vlastní). Tento názor a jeho aplikace na politickou satiru v Simpsonových zajistily seriálu velkou popularitu napříč politickým spektrem.

1.4.4.3 Životní styl

V Simpsonových se objevuje mnoho faktorů amerického způsobu života. Jedním z nich je obezita. Očividným příkladem je otec Homer, který je obézní, stravuje se nezdravě, pije moc piva a jeho způsob života se dá označit za sedavý. Postav, které mají viditelnou nadváhu, je pak v Springfieldu celá řada. Také zvyklost dopravovat se výhradně autem je v seriálu jasně znázorněna. Například Homera neuvidíme dopravovat se po Springfieldu jinak než autem.

⁸⁰ Homer votes 2016. *YouTube.com* [online]. 2016 [cit. 2019-06-10]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=xK_Ahtg5CxE.

⁸¹ CANTOR, Paul A., ref. 53, s. 93.

⁸² CANTOR, Paul A., ref. 53, s. 93.

Již jsme zmiňovali americkou krizi ohledně léků na předpis. V seriálu se také objevují narážky na tyto léky. V epizodě Flandersův žebřík⁸³ nutí Homer syna Barta, aby vylezl na žebřík, na který je Homer moc těžký. Bart řekne, že má strach. Homer se diví a říká: „Strach? A na co bereš ty pilulky?“ Na to Bart odvětí: „Abyste se mnou měli míň práce“. V epizodě Srdcový šerif⁸⁴ si Marge zavolají do ředitelny místní školy kvůli tomu, že Bart prodává drogy. Marge tomu odmítá věřit, načež je jí sděleno: „Marge, vím, že jste zkoušela Barta zkrotit, čím to šlo – rohypnolem, lithiem, kinderylem – nezabralo to, přešel na tvrdé drogy.“ Z této scény v českém dabingu trochu vymizel vtip, jehož pointou bylo, že ony léky (které byly v originálním znění také jiné – stimulant Ritalin a antidepresivum Zoloft) vedení školy nepovažovalo za škodlivé.

1.4.4.4 Ekonomika

Obecně se dá říci, že ekonomickým systémem USA je kapitalismus a že peníze a majetek jsou v americké kultuře vysoko na žebříčku hodnot. To s sebou přináší výhody i nevýhody. V USA můžeme sledovat rostoucí propast mezi chudými a bohatými – přibližně 1 % nejbohatších lidí vlastní 40 % amerického majetku, kdežto spodních 80 % vlastní 7 % celkového majetku.⁸⁵ Postupem času se v americké společnosti usadila představa o těchto nejbohatších lidech, kteří tahají za nitky na nejvyšších místech, jsou nelítostní a jejich hlavním zájmem je další rozšiřování svého bohatství. V Simpsonových tuto představu zosobňuje Pan Burns, majitel místní jaderné elektrárny.

Montgomery Burns, v seriálu převážně jen pan Burns, je ztělesněním všech špatných stereotypů o mocných a bohatých kapitalistech. Jeho elektrárna znečišťuje životní prostředí, na kterém mu nezáleží. Stejně tak mu nezáleží ani na lidech. Je velice starý a v seriálu je satiricky poukazováno na konspirační teorie polemizující o tom, že nejbohatší lidé si mohou dovolit léky a lékařské procedury, o kterých běžný člověk nemá ani tušení. Pan Burns je ústřední postavou v epizodě Kult Montgomeryho Burnse⁸⁶, kterou si rozebereme.

⁸³ Simpsonovi – 29. řada, 21. díl.

⁸⁴ Simpsonovi – 21. řada, 18. díl.

⁸⁵ *Federal Reserve Bulletin* [online]. 2017, (103) [cit. 2019-04-13]. Dostupné z: <https://www.federalreserve.gov/publications/files/scf17.pdf>.

⁸⁶ Simpsonovi – 21. řada, 17. díl.

Epizoda začíná krátkou scénou, ve které je Burns uvězněn. Zápletkou dílu jsou události, které k jeho uvěznění vedly. Hned na začátku Burns předává ocenění pro zaměstnance měsíce. Stal se jím již zesnulý člověk, který podle Burnse „tragicky zemřel na komplikace při zakládání odborů“, což satiricky poukazuje na fakt, že lidé posedlí mocí nemají respekt k lidským životům. Dále pak Burns zorganizuje piknik na Den nezávislosti, který je však jen pro něj, jeho zaměstnanci musejí pracovat a při pikniku ho obsluhovat. Homera to naštve, a tak se vkrade do Burnsova vinného sklípku. Na stěně podél schodiště můžeme sledovat vyčpaná vyhynulá zvířata – ptáka Dodo, šavlozubého tygra, *Tyrannosaura Rexe* – což je narážka na bezohlednost vůči přírodě, ke které mocní lidé a korporace respekt také nechovají. Ve sklípku pak Homer začne pít víno v hodnotě 60 000 dolarů, na což Homer reaguje: „Juchů, přepíjím svůj roční plat!“ Zde opět můžeme vidět propast mezi bohatými a zbytkem lidí. V další scéně pan Burns objeví Homera s kamarády, jak opilí demolují jeho pracovnu. Burns na ně zavolá policii, policisti však v Burnsově pracovně naleznou spoustu kradených obrazů. Burns je tedy odvezen do vězení, což komentuje: „Jak ironické, po letech finančních podvodů, obchodů se zbraněmi, úspěšných vraždách a kuplířství mě zavrou za bezvýznamnou krádež obrazů za pár milionů.“ Pracovník věznice potom vyjmenuje obsah Burnsových kapes. První je lístek do kina na téměř sto let starý film, což je odkazem na Burnsův vysoký věk (podobných vtípů ohledně Burnsova věku je v seriálu spousta), obálka s úplatkem a kartička „sociální služby“, ke které se Burns ohradí, že je to kartička členství v SS.

Dále je v seriálu při bližším pozorování možné najít mnoho ekonomických principů, o čemž svědčí kniha *Homer Economicus: The Simpsons and Economics*⁸⁷, ve které autor zkoumá různé ekonomické zákonitosti vyobrazené v Simpsonových.

⁸⁷ HALL, Joshua C. *Homer economicus: The Simpsons and economics*. Stanford, California: Stanford Economics and Finance, an imprint of Stanford University Press, [2014].

2 Praktická část

2.1 Analyzovaný materiál

Materiálem pro tuto práci je 21. a 29. řada seriálu Simpsonovi v originálním znění a v českém dabingu (FTV Prima).

2.2 Metodika

Základem praktické části práce je komparace seriálu Simpsonovi v originálním znění s českým dabingem. Každý díl byl primárně sledován v originálním znění. Pokud se zde vyskytl jev, který byl považován za reálii, díl v originálním znění byl pozastaven a porovnán s překladem jevu v českém dabingu. Tyto jevy byly zapisovány do tabulky. Sledování dílu s průběžným zapisováním jevů z jednoho dílu trvalo přibližně 30-35 minut.

Po sesbírání všech reálií z dvou sledovaných řad seriálu jsme se zaměřili na jejich analýzu. Pro zodpovězení hypotézy o vyšším výskytu populárně kulturních reálií byla provedena analýza v rámci druhů mimojazykových reálií, zároveň zde byly v tabulkách prezentovány všechny nalezené mimojazykové reálie. Dále byly tyto reálie i v rámci jednotlivých druhů kategorizovány do dalších podskupin a jevy, které k žádné podskupině nebylo možné přiřadit, byly vysvětleny konkrétně. U každého druhu reálie byl také shrnut počet operací, které byly pro překlad reálie použity. Pro zodpovězení další hypotézy, že seriál postupem času reálie uplatňuje více, byl také porovnán počet reálií v obou sériích.

Dále byl popsán způsob překladu reálií. Při samotném sběru materiálu bylo užito několika pracovních kategorií překladu reálií, jejich konečné a detailní rozdělení proběhlo až závěrečnou analýzou. U každého způsobu také bylo rozebráno, v jakých případech byl použit.

U lingvoreálií, které se v materiálu vyskytovaly v mnohem menším počtu, byly analyzovány jen neadekvátní překlady. Neadekvátní překlady (mimojazykových reálií a lingvoreálií) byly detailně rozebrány, zároveň k nim bylo navrženo vlastní řešení.

2.2.1 Tabulka

Každá nalezená reálie byla zapisována do připravené tabulky o sedmi sloupcích, konkrétně anglický originál, české znění, typ reálie, druh reálie, adekvátnost, komentář a číslo série a epizody.

2.2.1.1 Anglický originál

První sloupec tabulky obsahuje reálii v anglickém originálním znění.

2.2.1.2 České znění

Druhý sloupec obsahuje překlad, který se objevil v českém dabingu.

2.2.1.3 Typ reálie

Typ reálie byly rozděleny na mimojazykové reálie (M) a lingvoreálie (L) podle klasifikace Jiřího Hasila. Mimojazykové reálie se přímo neodrážejí v jazyce a mohou být rozděleny do mnoha kategorií (např. historie, politika, školství). Lingvoreálie jsou jevy vlastní určité kultuře odrážející se přímo v jazyce.

2.2.1.4 Druh reálie

Mimojazykové reálie byly dále členěny do kategorií, které byly zastřešeny pojmem „druh reálie“. Při průběžném sledování jevů se z původních šesti stalo sedmnáct kategorií. Těmto kategoriím byl také přidán parametr, zda se jedná o kategorie spadající do populární kultury, či ne. Do populárně kulturních patří kategorie film, televize, hudba, umění, literatura, technologie, značky, sport, média, jídlo a pití. Kategorie mimo populární kulturu jsou politika, instituce, historie, zeměpis, školství, tradice a životní styl. Některé reálie bylo teoreticky možné zařadit do více kategorií, v praxi jsou pak zařazené do té kategorie, kam se nejvíce hodí podle kontextu, ve kterém byly zmíněny.

2.2.1.5 Adekvátnost

V tomto sloupci tabulky je zaznamenána adekvátnost překladu reálií do českého znění. Za adekvátní byly označeny správné překlady, ale i nepovedené překlady, ke kterým nebylo nalezeno vhodnější řešení. Za neadekvátní byly překlady označovány z několika důvodů. Očividným důvodem je vyloženě chybný překlad. Dále se jednalo o zanedbání vtipu z originálního znění. V jiných případech, kdy se zvolená metoda překladu zdála být nevhodnou a jiná byla považována za lepší, šlo také o neadekvátní překlad. U lingvoreálií byl za neadekvátní považován posun ve významu.

2.2.1.6 Komentář

Poslední sloupec obsahuje komentář k překladu, konkrétně zvolené pracovní kategorie, které mohou nabýt šesti podob. Jsou jimi zanedbání vtipu, které automaticky činí překlad neadekvátním, a potom několik překladových taktik – zachování reálie, zjednodušení, zobecnění, obměna reálií a vypuštění – u kterých je adekvátnost posuzována.

2.2.1.6.1 Zachování reálie

Tento komentář značí, že reálie byla v českém znění zachována. Může jít buď o pouhý přepis, nebo o doslovný překlad.

2.2.1.6.2 Zjednodušení

Komentář „zjednodušení“ zastřešuje tři typy překladu. Nejčastěji je překlad reálie zjednodušen na něco jí blízkého (např. „MBA“ přeloženo jako „diplom“). Dalším typem je zjednodušení překladu do takové míry, že s původní reálií souvisí jen okrajově (např. „Yelp“ přeloženo jako „internet“). Posledním typem je pak takové zjednodušení, kdy je vynechána nějaká část reálie (např. „Eau Claire, Wisconsin“ přeloženo jako „Wisconsin“).

2.2.1.6.3 Zobecnění

Komentář „zobecnění“ označuje takový překlad, kdy je nějaká konkrétní reálie nahrazena obecnější kategorií, pod kterou spadá (např. „Yale“ přeloženo jako „univerzita“).

2.2.1.6.4 Obměna reálií

Komentář „obměna reálií“ označuje tři možnosti překladu. První možností je nahrazení americké reálie adekvátní českou reálií (např. „Christmas goose“ přeloženo jako „kapr k Vánocům“). Druhou možností je nahrazení americké reálie za reálii zahraniční, která je však v Česku velmi známá (např. „Cheers“ přeloženo jako „Hercule Poirot“). Třetí možností je nahrazení pro Čecha méně známé americké reálie za dobře známou americkou reálií (př. „Charles Barkley“ přeloženo jako „Tiger Woods“).

2.2.1.6.5 Vypuštění

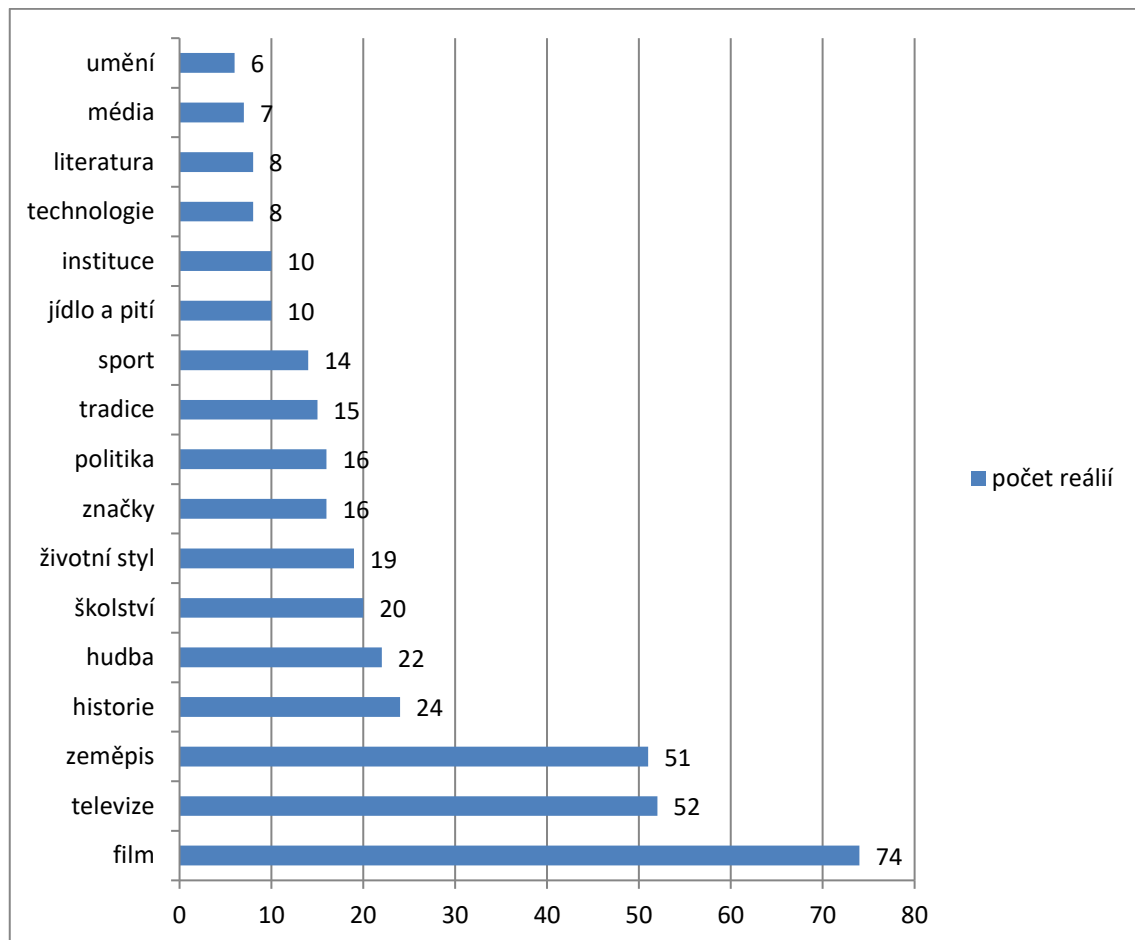
Komentář „vypuštění“ označuje úplné vynechání reálie (v tabulce zaznamenáno jako „X“ v sloupci českého dabingu), případně nahrazení za slovo, které zastává pozici původní reálie ve větné konstrukci (např. „Hot Pocket“ přeloženo jako „to“).

2.3 Analýza

2.3.1 Druhy mimojazykových reálií

V analyzovaném materiálu bylo nalezeno 372 amerických mimojazykových reálií. Větší část těchto reálií (58,4%) se týká populární kultury, což je převážně zapříčiněno tím, že filmové (74) a televizní (52) reálie se v seriálu vyskytovaly nejčastěji. Mimo populární kulturu se v seriálu nejčastěji objevovaly zeměpisné reálie (51).

Graf 1: Druhy mimojazykových reálií

2.3.1.1 Film

Celkem bylo nalezeno 74 filmových reálií. Nejčastěji se jednalo o názvy filmů (28) a jména herců (24). Méně už bylo filmových postav (10), režisérů (5), filmových studií (3) a producentů (2). Do žádné z těchto podkategorií se nehodily dvě zbylé reálie:

1. Oscar – cena udílená americkou Akademií filmového umění a věd za nejlepší filmy a výkony uplynulého roku.
2. Hollywood – označení pro americký filmový průmysl.

Filmové reálie byly ve většině případů zachovány (66), čtyři reálie byly vypuštěny, jedna reálie pak byla přeložena zjednodušením, jedna zobecněním, jedna reálie byla vyměněna za jinou a u jedné reálie došlo k zanedbání vtipu. Jeden překlad filmové reálie byl označen za neadekvátní.

Tabulka 1: Filmové reálie

Originál	Dabing	Adek.	Komentář	Díl
Mr. Magoo	Kačeří příběhy	A	obměna reálií	29x11
American Psycho	Americké psycho	A	zachování reálie	29x07
Breakfast at Tiffany's	Snídaně u Tiffanyho	A	zachování reálie	29x04
Citizen Kane	Občan Kane	A	zachování reálie	29x11
Doctor Detroit	Doktor Detroit	A	zachování reálie	29x11
Fantastic Four	Fantastická čtyřka	A	zachování reálie	21x10
Fast and Furious 6	Rychle a Zběsile 6	A	zachování reálie	29x16
Ghostbusters	Krotitelé duchů	A	zachování reálie	21x12
Ghostbusters	Krotitelé duchů	A	zachování reálie	29x06
Jaws	Čelisti	A	zachování reálie	21x08
Karate Kid	Karate Kid	A	zachování reálie	21x20
La La Land	La La Land	A	zachování reálie	29x07
La La Land	La La Land	A	zachování reálie	29x10
Moonlight	Moonlight	A	zachování reálie	29x10
Scarecrow	Strašák	A	zachování reálie	29x11
Shining	Osvícení	A	zachování reálie	29x10
Silver Linings Playbook	Terapie láskou	A	zachování reálie	29x07
St. Elmo's Fire	Eliášův oheň	A	zachování reálie	21x18
Star Wars	Hvězdné války	A	zachování reálie	21x10
Star Wars	Star Wars	A	zachování reálie	29x20
The Avengers	Avengeři	A	zachování reálie	29x13
The Little Mermaid	Malá mořská víla	A	zachování reálie	29x20
The Wolf of Wall Street	Vlk z Wall Street	A	zachování reálie	29x07
To sir with love	Panu učiteli s láskou	A	zachování reálie	21x14
Toy story	Příběh hraček	A	zachování reálie	21x13
Wizard of Oz	Čaroděj ze země Oz	A	zachování reálie	29x11
X-Men: Apocalypse	X-Men: Apokalypsa	A	zachování reálie	29x10
Tillie's Punctured Romance	Kouzelná romance	N	zanedbání vtipu	21x17
Billy Crystal's doctor	mluvčí prezidenta	A	vypuštění	29x07
Jerry Lewis	X	A	vypuštění	21x11

Albert Brooks	Albert Brooks	A	zachování reálie	29x14
Andrew McCarthy	Andrew McCarthy	A	zachování reálie	21x18
Brad Pitt	Brad Pitt	A	zachování reálie	21x16
Brangelina	Brangelina	A	zachování reálie	21x10
Bryan Cranston	Bryan Cranston	A	zachování reálie	29x14
Clark Gable	Clark Gable	A	zachování reálie	21x09
Daniel Raddcliffe	Daniel Raddcliffe	A	zachování reálie	29x15
George Clooney	George Clooney	A	zachování reálie	21x01
Hillary Swank	Hillary Swanková	A	zachování reálie	21x02
Jennifer Lawrence	Jennifer Lawrence	A	zachování reálie	29x07
Jeremy Renner	Jeremy Renner	A	zachování reálie	29x13
John Travolta	John Travolta	A	zachování reálie	21x01
Mary Kate and Ashley	Mary Kate a Ashley	A	zachování reálie	29x15
Michael Caine	Michael Caine	A	zachování reálie	29x03
Michael Keaton	Michael Keaton	A	zachování reálie	29x14
Patrick Swayze	Patrick Swayze	A	zachování reálie	29x19
Rupert Grint	Rupert Grint	A	zachování reálie	29x15
Stallone	Stallone	A	zachování reálie	29x03
Steve Martin	Steve Martin	A	zachování reálie	29x12
Tobey Maguire	Tobey Maguire	A	zachování reálie	21x01
Tom Hanks	Tom Hanks	A	zachování reálie	29x14
Zach Braff	Zach Braff	A	zachování reálie	29x14
Gilbert Grape	X	A	vypuštění	29x08
Spider-man	Spider-man	A	zachování reálie	29x13
Spider-man	Spider-man	A	zachování reálie	29x20
Superman	Superman	A	zachování reálie	29x09
Carrie	Carrie	A	zachování reálie	21x13
Jar Jar Binks	Jar Jar Binks	A	zachování reálie	29x08
princess Leia	princezna Leia	A	zachování reálie	21x10
Qui-Gon Jinn	Qui-Gon Jinn	A	zachování reálie	29x08
Uncle Ben	Strýček Ben	A	zachování reálie	29x13
Jiminy Cricket	malá muška	A	zjednodušení	21x20
Spike Lee	fanoušek	A	vypuštění	29x14
Hitchcock	Hitchcock	A	zachování reálie	21x05
Orson Welles	Orson Welles	A	zachování reálie	29x11
Ron Howard	Ron Howard	A	zachování reálie	29x03
Steven Spielberg	Steven Spielberg	A	zachování reálie	29x18
Disney	Disney	A	zachování reálie	29x20
Universal Studios	Universal Studios	A	zachování reálie	29x08
Warner Brothers	Warner Brothers	A	zachování reálie	21x09
Jack Warner	Jack Warner	A	zachování reálie	21x09
Scott Rudin	recenzentka	A	zobecnění	29x17
Hollywood	Hollywood	A	zachování reálie	29x03
Oscar	Oscar	A	zachování reálie	29x03

2.3.1.2 Televize

Televizních reálií bylo celkem nalezeno 52. Nejčastěji se jednalo o názvy seriálů (17) a pořadů (10). Dále pak sedm televizních společností, pět seriálových postav, čtyři herci a čtyři moderátoři. Do žádné z těchto podkategorií se nehodily čtyři zbylé reálie:

1. Trey Parker – spoluvůrce amerického animovaného seriálu South Park.
2. Mario Batali – americký šéfkuchař a televizní osobnost.
3. Emmy – ocenění za přínos televiznímu průmyslu.
4. Pillsbury Doughboy – zavalitý maskota americké potravinářské firmy Pillsbury Company.

Operace s televizními reáliemi byly různorodější. Zachováno bylo 25 reálií, třináct jich bylo vyměněno za jinou reálii, pět jich bylo zjednodušeno, čtyři byly vypuštěny zjednodušeně, tři zobecněny a jednou došlo k zanedbání vtipu. Za neadekvátní byly označeny překlady čtyř reálií.

Tabulka 2: Televizní reálie

Originál	Dabing	Adek.	Komentář	Díl
breaking bad	kuješ rošťárnu	N	zanedbání vtipu	29x10
General Hospital	telenovely	N	zjednodušení	21x03
Mad Men	Přešlapy	A	obměna reálií	21x11
Down Periscope	Zelená míle	A	obměna reálií	21x22
Cheers	Hercule Poirot	A	obměna reálií	21x22
Sylvester the Cat	Tom a Jerry	A	obměna reálií	29x11
Gunsmoke	Dallas	A	obměna reálií	29x17
Grey's Anatomy	Chirurgové	A	zachování reálie	21x05
Sex and the city	Sex ve městě	A	zachování reálie	21x10
Doctor House	doktor House	A	zachování reálie	21x19
Murdoch	Murdoch	A	zachování reálie	21x23
South Park	South Park	A	zachování reálie	29x03
Game of Thrones	Hra o trůny	A	zachování reálie	29x04
Stranger Things	Stranger Things	A	zachování reálie	29x10
Family Matters	Na rodině záleží	A	zachování reálie	29x21
Saved by the Bell	Konečně zvoní	A	zachování reálie	29x21
Fraiser	herec	A	zobecnění	21x22
Jeopardy!	zprávy	N	zjednodušení	29x11
Hollywood Squares	hollywoodský chodník slávy	A	obměna reálií	29x11
American Idol	Superstar	A	obměna reálií	21x10
Sesame Street	večerníček	A	obměna reálií	21x20
Jeopardy!	Riskuj!	A	obměna reálií	29x21

Elmo	Elmo	A	zachování reálie	21x13
American Idol	americká superstar	A	zachování reálie	21x23
The Jay Leno Show	Show Jaye Lena	A	zachování reálie	21x23
Zoom	Zoom	A	zachování reálie	29x09
The Tracey Ullman Show	Show Tracey Ullmanové	A	zachování reálie	29x21
Shark week	žraloci	A	zjednodušení	21x19
FOX	FOX	A	zachování reálie	21x23
NBC	NBC	A	zachování reálie	21x23
Netflix	Netflix	A	zachování reálie	29x02
Netflix DVD-burglaring	stahuješ filmy z internetu	A	zjednodušení	21x16
Showtime	telka	A	zobecnění	29x03
ESPN8	sportovní kanál	A	zobecnění	29x07
Turner Classic Movies	předpotopní vykopávky	A	zjednodušení	21x04
Porky Pig	Mickey Mouse	A	obměna reálií	21x16
Tom Dodge	černoch	A	zjednodušení	21x22
Flintstone	X	A	vypuštění	29x19
Lannister	Lannister	A	zachování reálie	29x05
Mrs Remington Steele	paní Steelová	A	zachování reálie	29x19
David Schwimmer	Harvey Weinstein	N	obměna reálií	29x04
Scott Baio	X	A	vypuštění	29x03
Nimoy	Nimoy	A	zachování reálie	29x06
Ruth Buzzi	Ruth Buzziová	A	zachování reálie	29x11
Pat Sajak	moderátor kola štěstí	A	obměna reálií	21x02
Bill Maher	X	A	vypuštění	29x17
Don Pardo	X	A	vypuštění	21x21
Bob Hope	Bob Hope	A	zachování reálie	29x05
Trey [Parker]	Trey	A	zachování reálie	29x03
Mario Batali	Mario Batali	A	zachování reálie	29x04
Emmy	Emmy	A	zachování reálie	29x05
Pillsbury Doughboy	koblížek	A	zjednodušení	29x15

2.3.1.3 Zeměpis

Zeměpisných reálií bylo nalezeno 51. Nejčastěji se zde vyskytovala města (30) a americké státy (13), dále pak šest městských částí a dva ostrovy. V překladu byly reálie většinou zachovány (45), čtyři reálie byly vypuštěny a jedna zjednodušena. Žádný překlad zeměpisných reálií nebyl označen za neadekvátní.

Tabulka 3: Zeměpisné reálie

Originál	Dabing	Adek.	Komentář	Díl
Malibu	X	A	vypuštění	29x14
Seattle	X	A	vypuštění	21x11
St Andrews	X	A	vypuštění	29x21
Boston	Boston	A	zachování reálie	21x09
St. Andrews	St. Andrews	A	zachování reálie	21x11
Portland	Portland	A	zachování reálie	21x15
Anaheim	Anaheim	A	zachování reálie	21x20
Detroit	Detroit	A	zachování reálie	21x22
Spokane	Spokane	A	zachování reálie	21x22
L.A.	L.A.	A	zachování reálie	21x23
Los Angeles	Los Angeles	A	zachování reálie	21x23
New York	New York	A	zachování reálie	21x23
Jacksonville	Jacksonville	A	zachování reálie	29x03
Lima	Lima	A	zachování reálie	29x04
Detroit	Detroit	A	zachování reálie	29x06
New York	New York	A	zachování reálie	29x06
Boston	Boston	A	zachování reálie	29x09
Boston	Boston	A	zachování reálie	29x14
Cincinnati	Cincinnati	A	zachování reálie	29x15
Provincetown	Provincetown	A	zachování reálie	29x15
Gainesville	Gainsville	A	zachování reálie	29x17
New Orleans	New Orleans	A	zachování reálie	29x17
Albany	Albany	A	zachování reálie	29x19
Annapolis	Annapolis	A	zachování reálie	29x19
Atlanta	Atlanta	A	zachování reálie	29x19
Augusta	Augusta	A	zachování reálie	29x19
Austin	Austin	A	zachování reálie	29x19
Baton Rouge	Baton Rouge	A	zachování reálie	29x19
Eau Claire, Wisconsin	Wisconsin	A	zjednodušení	21x12
Chicago	Chicago	A	zachování reálie	21x15
Nevada	X	A	vypuštění	21x20
Hawaii	Havaj	A	zachování reálie	21x09
Hawaii	Havaj	A	zachování reálie	21x15
Hawaii	Havaj	A	zachování reálie	21x22
Alabama	Alabama	A	zachování reálie	21x23

California	Kalifornie	A	zachování reálie	21x23
Ohio	Ohio	A	zachování reálie	29x04
Michigan	Michigan	A	zachování reálie	29x05
Massachusetts	Massachusetts	A	zachování reálie	29x15
Florida	Flordia	A	zachování reálie	29x17
Hawaii	Havaj	A	zachování reálie	29x18
Ohio	Ohio	A	zachování reálie	29x20
Hawaii	Havaj	A	zachování reálie	29x21
Coney Island	Coney Island	A	zachování reálie	21x09
Hollywood	Hollywood	A	zachování reálie	21x09
Mineola, Long Island	Mineola v Long Islandu	A	zachování reálie	21x10
Toluca Lake	Toluca Lake	A	zachování reálie	29x05
Garden District	Zahradní čtvrť	A	zachování reálie	29x17
Westside	Westside	A	zachování reálie	29x20
Long Island	Long Island	A	zachování reálie	21x23
Maui	Maui	A	zachování reálie	29x21

2.3.1.4 Historie

Historických reálií bylo ve zkoumaném materiálu 24. Nejčastěji se jednalo o postavy americké historie (10). Poté se objevily tři významné lokace, dvakrát důležité historické období, dvě podstatné historické události a dvě války. Do těchto podkategorií nebylo možné zařadit pět reálií:

1. Hopi Indian Pueblo – pueblo je označení pro společenství amerických indiánů, Hopi je jedním z indiánských kmenů.
2. Deklarace nezávislosti – podstatný dokument stojící u vzniku USA.
3. Debaty mezi Lincolnem a Douglasem – série debat mezi Abrahamem Lincolnem a Stephenem Douglasem, ve kterých bylo otroctví hlavním tématem.
4. Underground Railroad – společenství lidí, kteří v 19. století pomáhali prchajícím otrokům.
5. Vietnam vet - veterán vietnamské války.

Ve většině případů byla reálie zachována (19), tři reálie byli zjednodušeny, jedna vyměněna za jinou a jedna vypuštěna. Dva překlady byly označeny za neadekvátní.

Tabulka 4: Historické reálie

Originál	Dabing	Adek.	Komentář	Díl
Kissinger	Kissinger	A	zachování reálie	29x18
Betsy Ross	Betsy Rossová	A	zachování reálie	21x05
Neil Armstrong	Neil Armstrong	A	zachování reálie	21x10
Kit Carson	Chuck Norris	A	obměna reálií	29x13
Martin Luther King	Martin Luther King	A	zachování reálie	21x13
Thomas Jefferson	Thomas Jefferson	A	zachování reálie	21x13
Rosa Parks	různý aktivisti	N	zjednodušení	29x18
George W. Bush	George Bush mladší	A	zachování reálie	29x11
Pittsburgh Poisoner	pittsburghská travička	A	zachování reálie	21x13
Julius and Ethel Rosenberg	Julius a Ethel Rosenbergovi	A	zachování reálie	21x13
Andersonville	Andersonville	A	zachování reálie	21x21
Pearl Harbor	Pearl Harbor	A	zachování reálie	29x18
Waldorf Astoria	zámek	A	zjednodušení	29x19
Depression	krize	A	zachování reálie	29x11
Depression	velká krize	A	zachování reálie	29x15
nine-eleven	jedenáctého září	A	zachování reálie	21x07
moonlanding	přistání na měsíci	A	zachování reálie	21x10
Civil War	X	A	vypuštění	21x04
Opium war	opiová válka	A	zachování reálie	21x09
Hopi Indian Pueblo	indiánský pueblo	A	zjednodušení	21x14
Declaration of Independence	Deklarace nezávislosti	A	zachování reálie	29x11
Lincoln-Douglas debates	debaty mezi Lincolnem a Douglasem	A	zachování reálie	21x02
Underground Railroad	Podzemní dráha	N	zachování reálie	21x13
Vietnam vet	veterán z Vietnamu	A	zachování reálie	29x06

2.3.1.5 Hudba

Hudebních reálií bylo dohromady 22. Nejčastěji se jednalo o hudebníky (7), zbylé podkategorie – zpěváci, kapely, písně a ocenění – zaznamenaly každá po třech reáliích. Do těchto podkategorií nebylo možné zařadit tři reálie:

1. Broadway – světoznámé divadlo v New Yorku, obzvláště proslulé svými muzikály.
2. Woodstock – jeden z nejslavnějších koncertů všech dob, který se odehrál v roce 1969.

3. Cats – jeden z nejslavnějších muzikálů na Broadwayi.

Většina těchto reálií byla zachována (19), jedna reálie byla vyměněna za jinou, jedna zobecněna a jedna vypuštěna. Všechny překlady byly označeny za adekvátní.

Tabulka 5: Hudební reálie

Originál	Dabing	Adek.	Komentář	Díl
Kenny G	Kenny G	A	zachování reálie	29x08
Yo Yo Ma	sólista	A	zobecnění	29x17
Randy Jackson	Simon Cowell	A	obměna reálií	21x23
Armstrong	Armstrong	A	zachování reálie	29x17
Huey Lewis	Huey Lewis	A	zachování reálie	29x13
Charlie Mingus	Charlie Mingus	A	zachování reálie	29x10
Ray Charles	Ray Charles	A	zachování reálie	29x18
Elvis	Elvis	A	zachování reálie	29x19
Frank Sinatra	Frank Sinatra	A	zachování reálie	29x03
Richard Simmons	Richard Simmons	A	zachování reálie	29x08
Almand Brothers	X	A	vypuštění	21x23
Fleetwood Mac	Fleetwood Mac	A	zachování reálie	29x11
Nirvana	Nirvana	A	zachování reálie	29x08
Rambling Man	Notující muž	A	zachování reálie	21x23
The Power of Love	Power of Love	A	zachování reálie	29x13
What a wonderful world	Jaký to nádherný svět	A	zachování reálie	29x17
Grammy	Grammy	A	zachování reálie	21x19
Rocknroll Hall of Fame	síň slávy rokenrollu	A	zachování reálie	29x11
Tony	cena Tony	A	zachování reálie	29x02
Broadway	Broadway	A	zachování reálie	29x02
Cats	Kočky	A	zachování reálie	29x02
Woodstock	Woodstock	A	zachování reálie	29x10

2.3.1.6 Školství

Reálií týkajících se amerického školství bylo nalezeno 20. Konkrétně se jednalo o 13 univerzit, tři pojmy označující společenství amerických univerzit a dva obory na univerzitách.

Do těchto podkategorií nebylo možné zařadit dvě reálie:

1. MBA – studijní program zaměřený na znalosti z oboru managementu.

2. SATs – v Americe celoplošně uznávané testy, jejich výsledky pak hrají velkou roli při přijímání studentů na univerzity.

Polovina reálií byla zachována (10), osm jich bylo zjednodušeno a dvě zobecněny. Všechny překlady byly označeny za adekvátní.

Tabulka 6: Reálie školství

Originál	Dabing	Adek.	Komentář	Díl
Cal Tech	na vysoký	A	zobecnění	21x02
Yale	univerzita	A	zobecnění	21x03
Harvard	Harvard	A	zachování reálie	21x15
Princeton	Princeton	A	zachování reálie	21x15
Tufts University	univerzita	A	zjednodušení	21x17
Dartmouth	Dartmouth	A	zachování reálie	21x17
University of Virginia, the public Ivy	státní univerzita ve Virginii	A	zachování reálie	21x17
Pepperdine	seminář	A	zjednodušení	29x04
Northwestern	Illinois	A	zjednodušení	29x05
Ohio state	Ohájská státní	A	zachování reálie	29x05
Harvard	Harvard	A	zachování reálie	29x08
Cornell	Cornell	A	zachování reálie	29x11
Columbus society	Kolumbijská společnost	A	zachování reálie	29x05
Ivy League	OSN	A	zjednodušení	21x07
Big Ten	velká desítka	A	zachování reálie	29x05
Ivy	břečťanová liga	A	zachování reálie	29x11
masters in education at Tufts university	pajdák	A	zjednodušení	21x02
Harvard Law	Harvard	A	zjednodušení	21x15
MBA	díplom	A	zjednodušení	21x10
SATs	body v testech	A	zjednodušení	29x08

2.3.1.7 Životní styl

Reálií týkajících se amerického způsobu života bylo nalezeno 19. Konkrétně se jednalo o sedm služeb, šest léků na předpis, dva obchody, dvě hry a dva pojmy spojené s abstinencí. Většina reálií byla zachována (11), čtyři byly zjednodušeny, dvě vyměněny za jinou, jedna zobecněna a jedna vypuštěna.

Tabulka 7: Reálie životního stylu

Originál	Dabing	Adek.	Komentář	Díl
Yelp	internet	A	zjednodušení	29x10
AirBnb	AirBnb	A	zachování reálie	29x13
Amazon	Amazon	A	zachování reálie	29x14
Amazon	Amazon	A	zachování reálie	29x15
LinkedIn	LinkedIn	A	zachování reálie	29x16
Uber	Uber	A	zachování reálie	29x16
AirBnb	AirBnb	A	zachování reálie	29x20
Vicodin	morfium	A	zjednodušení	21x08
Ritalin	Rohypnol	A	zjednodušení	21x18
Zoloft	Kinedryl	A	obměna reálie	21x18
Lithium	lithium	A	zachování reálie	21x18
Valium	Diazepam	A	zachování reálie	29x14
Demerol	štěnice	A	vypuštění	29x16
Costco	Makro	A	obměna reálie	29x03
Sears	supermarket	A	zobecnění	29x19
Tri-Ominos	triomina	A	zachování reálie	29x11
Skee-Ball	beach volejbal	A	zjednodušení	21x22
AA sponsor	sponzor	A	zachování reálie	21x06
Twelve Steps	dvanáct kroků	A	zachování reálie	29x08

2.3.1.8 Značky

Amerických značek bylo ve zkoumaném materiálu nalezeno 16. Konkrétně se jednalo o osm značek souvisejících s potravinami či nápoji, poté o značky oblečení, bělítek, doutníků a masť – každá kategorie měla dva výskyty. U této kategorie nebyla žádná reálie zachována. Zobecněných bylo deset reálií, dvě zjednodušený, dvě vypuštěny a jedna vyměněna za jinou. U jedné reálie došlo k zanedbání vtupu a celkem tři překlady byly označeny za neadekvátní.

Tabulka 8: Americké značky

Originál	Dabing	Adek.	Komentář	Díl
Hot Pocket	to	A	vypuštění	29x06
IHOP	mekáč	A	obměna reálií	29x06
Starbucks	kafe rozpustné	A	zobecnění	21x11
Drake's Cakes	dorty	A	zobecnění	29x15
Smartwater	pro blbý	N	vypuštění	29x11
Pringles	brambůrky	A	zobecnění	29x17

Splendas	kečup	A	zjednodušení	29x20
Michelob	železná zásoba	N	zanedbání vtipu	29x12
Spanx	zeštíhlovací prádélko	A	zobecnění	29x06
Speedo	tanga	A	zobecnění	29x11
Wite-Out	bělítko na papír	A	zobecnění	21x20
Wite-Out	bělítko	A	zobecnění	29x17
Dutch Masters	výrobce mých doutníků	A	zobecnění	21x10
Tiparillo	doutník	A	zobecnění	29x12
Dr. Scholl	mastička	A	zobecnění	29x07
Bengay	promasírovat rameno	N	zjednodušení	21x11

2.3.1.9 Politika

Politických reálií bylo nalezeno 16. Jednalo se deset politiků a tři vládní programy.

Do těchto podkategorií nebylo možné zařadit tři reálie:

1. flotus – zkratka označující první dámu USA.
2. Mamie Eisenhower – bývalá první dáma USA.
3. U.S. Senate – americký senát.

Většina reálií byla zachována (12), dvě byly vypuštěny a dvě zjednodušeny.

Tabulka 9: Politické reálie

Originál	Dabing	Adek.	Komentář	Díl
Joe Biden	kecálek	A	vypuštění	21x15
Bob Dole	někdo (něčí)	A	vypuštění	21x23
Al Gore	Al Gore	A	zachování reálie	21x19
Al Gore	Al Gore	A	zachování reálie	29x10
Joe Biden	Joe Biden	A	zachování reálie	21x03
Kellyane Conway	Kellyanne Conwayová	A	zachování reálie	29x06
Lincoln	Lincoln	A	zachování reálie	21x19
Obama	Obama	A	zachování reálie	29x06
Paul Volcker	Paul Volcker	A	zachování reálie	21x09
Roosevelt	Roosevelt	A	zachování reálie	21x10
social security	sociální služba	A	zjednodušení	21x17
Medicare	pacoš	A	zjednodušení	29x20
New Deal	protikrizový plán	A	zachování reálie	21x10
flotus1	prdusa1	A	zachování reálie	21x15
Mamie Eisenhower	Mamie Eisenhower	A	zachování reálie	29x06
U.S. Senate	senát	A	zachování reálie	29x05

2.3.1.10 Tradice

Reálií souvisejících s americkými tradicemi bylo nalezeno 15. Konkrétně šlo o šest zvyků, čtyřikrát se objevil svátek Halloween, tři federální svátky a dva neoficiální svátky. Většina reálií byla zachována (9), dvě zjednodušeny, dvě vypuštěny a dvě obměněny za jinou reálii.

Tabulka 10: Americké tradice

Originál	Dabing	Adek.	Komentář	Díl
Comic-Con	Comic-Con	A	zachování reálie	21x20
Christmas goose	kapr k Vánocům	A	obměna reálií	21x10
spelling bee	soutěž v hláskování	A	zachování reálie	29x07
Faculty Follies	vánoční besídka	A	obměna reálií	21x02
Taco Tuesday	X	A	vypuštění	29x14
Santa	Santa	A	zachování reálie	29x09
Halloween	Halloween	A	zachování reálie	29x21
Halloween	X	A	vypuštění	29x02
Halloween	Halloween	A	zachování reálie	21x04
Halloween	Halloween	A	zachování reálie	29x15
Thanksgiving hand-turkey	výkres krocana	A	zjednodušení	21x14
Fourth of July	Den nezávislosti	A	zachování reálie	21x17
Thanksgiving	Díkůvzdání	A	zachování reálie	29x06
Black history month presentation	Referát o historii černochů	A	zjednodušení	21x13
Flag Day	den americké vlajky	A	zachování reálie	29x08

2.3.1.11 Sport

Reálií souvisejících se sportem bylo nalezeno 14. Konkrétně se jednalo o sedm sportovců, tři týmy a dvě sportovní organizace. Do těchto podkategorií nebylo možné zařadit dvě reálie:

1. EverBank Field – stadión týmu amerického fotbalu z Jacksonville na Floridě.
2. Superbowl – finále play-off amerického fotbalu.

Většina reálií zde byla zachována (9), čtyři zobecněny a jedna vyměněna za jinou reálii.

Tabulka 11: Sportovní reálie

Originál	Dabing	Adek.	Komentář	Díl
Babe Didrikson Zaharias	Babe Didriksonová Zachariasová	A	zachování reálie	21x05
Larry Bird	Larry Bird	A	zachování reálie	21x12
Charles Barkley	Tiger Woods	A	obměna reálií	21x08
Shaq	Shaq	A	zachování reálie	29x09
Tiger Woods	Tiger Woods	A	zachování reálie	21x23
Shaun White	olympionik	A	zobecnění	29x17
Bill Tilden	Bill Tilden	A	zachování reálie	21x11
Cascades	Cascades	A	zachování reálie	21x22
Toronto Raptors	Toronto Raptors	A	zachování reálie	29x14
Carolina Panthers	Karolínští panterři	A	zachování reálie	21x16
NBA	basketbal	A	zobecnění	29x03
NFL	americký fotbal	A	zobecnění	29x05
EverBank Field	hřiště	A	zobecnění	29x03
Superbowl	Superbowl	A	zachování reálie	29x03

2.3.1.12 Jídlo a pití

Reálií, které se týkaly jídla či pití, bylo nalezeno deset. Z toho šlo o dvoje kuřecí křídla a dvě marinády. Do těchto podkategorií nebylo možné zařadit šest reálií reálie:

1. muffin store – obchod s muffiny.
2. Pop-Tart – v Americe velice populární sladké plněné pečivo s polevou.
3. Ovaltine – značka příchutí do mléka.
4. Whooper – hamburger z řetězce rychlého občerstvení Burger King.
5. funnel cake – sladký pokrm typický pro různé poutě, trhy apod.
6. cocoa with marshmallows floiating in the foam – sladký nápoj, v podstatě kakao s „maršmelouny“.

Pět reálií zde bylo zjednodušeno, tři zobecněny, jedna zachována a jedna vyměněna za jinou reálii.

Tabulka 12: Reálie potravin a nápojů

Originál	Dabing	Adek.	Komentář	Díl
Kentucky chicken	křídylka	A	zobecnění	29x09
Buffalo	buvolí	A	zjednodušení	29x20
Brisket rub	pivo	A	zjednodušení	29x20

Memphis rub	chipsy	A	zjednodušení	29x20
muffin store	cukrárna	A	zobecnění	21x02
Pop-Tart	vafle	A	obměna reálií	21x17
Ovaltine	Ovomaltina	A	zachování reálie	21x20
Whooper	hamburger	A	zobecnění	29x07
funnel cake	limča	A	zjednodušení	21x22
cocoa with marshmallows floating in the foam	kakao se sladkou pěnou	A	zjednodušení	21x12

2.3.1.13 Instituce

Reálií týkajících se amerických institucí bylo nalezeno deset. Z toho tři byly finanční instituce, dvě pak bezpečnostní instituce. Do těchto podkategorií nebylo možné zařadit pět reálií:

1. Kiwanis Club – mezinárodní dobrovolnická organizace, pomáhající zejména dětem a mladým lidem.
2. Boston's Isabella Stewart Gardner Museum – muzeum v Bostonu.
3. Supreme Court – nejvyšší soud USA.
4. Sing Sing – vězení ve státě New York.
5. Norad – zkratka pro Severoamerické velitelství protivzdušné obrany.

Většina reálií zde byla zachována (8), jedna pak zobecněna a jedna zjednodušena.

Tabulka 13: Reálie institucí

Originál	Dabing	Adek.	Komentář	Díl
Federal Reserve	Fed	A	zachování reálie	21x09
Federal Reserve	Fed	A	zachování reálie	29x06
IRS	finanční úřad	A	zachování reálie	29x19
Coast Guard	pobřežní hlídka	A	zachování reálie	29x02
FBI	FBI	A	zachování reálie	29x11
Kiwanis Club	turisti	A	zjednodušení	29x20
Boston's Isabella Stewart Gardner Museum	Bostonské muzeum Izabely Stewart-Gardnerové	A	zachování reálie	21x17
Supreme Court	nejvyšší soud	A	zachování reálie	21x23
Sing Sing	za katr	A	zobecnění	21x01
Norad	Norad	A	zachování reálie	29x09

2.3.1.14 Technologie

Reálií, které souvisí s technologiemi, bylo nalezeno osm. Jednalo se o tři osobnosti a tři firmy. Do těchto podkategorií nebylo možné zařadit tři přebývající reálie:

1. Pac-Man – stará počítačová hra.
2. Alexa – hlasový asistent od společnosti Amazon.
3. iTunes – aplikace pro operace s multimediálními soubory od společnosti Apple.

Zachováno bylo sedm reálií, jedna pak byla vypuštěna.

Tabulka 14: Technologické reálie

Originál	Dabing	Adek.	Komentář	Díl
Bill Gates	Bill Gates	A	zachování reálie	29x07
Elon Musk	Elon Musk	A	zachování reálie	29x21
Jeff Bezos	Jeff Bezos	A	zachování reálie	29x14
Tesla	chytřej	N	vypuštění	29x21
Google	Google	A	zachování reálie	29x21
Pac-Man	Pac-Man	A	zachování reálie	29x12
Alexa	Alexa	A	zachování reálie	29x15
iTunes	iTunes	A	zachování reálie	29x14

2.3.1.15 Literatura

Literárních reálií bylo nalezeno osm. Z toho čtyři autoři, tři komiksy a jedna literární postava. Šest reálií bylo zachováno, jedna zjednodušena a jedna vyměněna za jinou reálii.

Tabulka 15: Literární reálie

Originál	Dabing	Adek.	Komentář	Díl
Suffering Steve Ditko!	Praštěte mě Batmanem!	A	zjednodušení	21x01
Ayn Rand	Ayn Randová	A	zachování reálie	29x06
Doris Kearns Goodwin	Doris Kearns Goodwinová	A	zachování reálie	21x02
Mitch Albom	Mitch Albom	A	zachování reálie	21x09
Swee'Pea	Bugs Bunny	A	obměna	29x11
Persepolis	Persepolis	A	zachování reálie	29x02
Wonder Woman	Wonder Woman	A	zachování reálie	29x06
John Galt	John Galt	A	zachování reálie	29x06

2.3.1.16 Média

Reálií, které souvisí s médií, bylo nalezeno sedm. Čtyři z nich byly časopisy. Zbylé tři reálie jsou:

1. Fox News – zpravodajský televizní kanál společnosti Fox.
2. Twitter – sociální síť.
3. William Shawn – bývalý editor časopisu The New Yorker.

Šest reálií zde bylo zachováno a jedna zjednodušena.

Tabulka 16: Mediální reálie

Originál	Dabing	Adek.	Komentář	Díl
New Yorker	New York	A	zjednodušení	29x02
Bicentennial issue of Reader's Digest	Dvousté vydání Čtenářského výběru	A	zachování reálie	21x13
New York Magazine	New York magazin	A	zachování reálie	29x09
The New Yorker	New Yorker	A	zachování reálie	29x09
Fox News	FOX news	A	zachování reálie	29x03
Twitter	Twitter	A	zachování reálie	21x14
William Shawn	William Shawn	A	zachování reálie	29x09

2.3.1.17 Umění

Reálií souvisejících s uměním bylo šest. Většina z nich byli komiksoví ilustrátoři (4). Zbylé dvě reálie jsou Tony a Broadway, které už byly zmíněny u hudebních reálií. Zde se však tyto reálie objevily v kontextu divadelní činohry. Všechny reálie byly v dabingu zachovány.

Tabulka 17: Umělecké reálie

Originál	Dabing	Adek.	Komentář	Díl
Alison Bechdel	Alison Bechdelová	A	zachování reálie	29x02
Edward Hopper	Edward Hopper	A	zachování reálie	29x12
Gary Larson	Gary Larson	A	zachování reálie	21x10
Roz Chast	Roz Chastová	A	zachování reálie	29x02
Tony	cena Tony	A	zachování reálie	29x14
Broadway	Broadway	A	zachování reálie	29x03

2.3.2 Způsoby překladu reálií

2.3.2.1 Zachování reálie

Zachování reálie v českém dabingu je tou nejpočetnější operací s reáliemi, která se ve zkoumaném materiálu vyskytovala (263 reálií). Dále byla tato kategorie rozdělena na „přepis“ a „doslovný překlad“.

2.3.2.1.1 Přepis

Tato kategorie značí nejmenší možný zásah u překladu reálií. Reálie se shoduje v originálním znění a dabingu, přijatelná je jen adaptace úzu češtiny. Takto bylo zachováno 189 reálií.

Tato operace byl použita u těchto skupin:

- a) populárně kulturní reálie známé českým divákům
př.: herci jako George Clooney, filmy jako Star Wars, hudebníci jako Ray Charles, kapely jako Nirvana, režiséři jako Hitchcock
- b) populárně kulturní reálie méně známé českým divákům, avšak podstatné pro kontext promluv či zápletky
př.: herci jako Zach Braff, filmy jako Moonlight, hudebníci jako Kenny G, kapely jako Fleetwood Mac
- c) reálie mimo populární kulturu známé českým divákům
př.: instituce jako FBI, politici jako Barack Obama, historické osobnosti jako Martin Luther King, univerzity jako Harvard, tradice jak Halloween (ten by se dal považovat i za populárně kulturní reálii)
- d) reálie mimo populární kulturu méně známé českému divákům, avšak podstatné pro kontext zápletky a promluv
př.: instituce jako Norad, politici jako Joe Biden, sportovci jako Bill Tilden, univerzity jako Dartmouth
- e) méně známé reálie, které ale mají vyšší kulturní hodnotu (např. jsou významné pro americkou historii) a jejich vypuštění, či úprava není na místě

př.: Julius a Ethel Rosenbergovi (dva Američané popraveni za špionáž pro Sovětský svaz); Betsy Rossová (švadlena, která ušila první americkou vlajku); Andersonville (zajatecký tábor z dob Občanské války)

f) zeměpisné názvy, které byly, ať už do jakékoliv míry, podstatné pro kontext promluv a zápletky

př.: Detroit, New York, Ohio apod. (patří sem většina zeměpisných reálií)

g) díla, u kterých název pro český trh zůstal stejný, jako v originálu

př.: komiksy jako Wonder Woman, filmy jako La La Land, seriály jako Stranger Things

Tabulka 18: Přepis

Originál	Dabing	Druh
New York Magazine	New York magazin	média
Tobey Maguire	Tobey Maguire	film
John Travolta	John Travolta	film
George Clooney	George Clooney	film
Hillary Swank	Hillary Swanková	film
Hitchcock	Hitchcock	film
Warner Brothers	Warner Brothers	film
Jack Warner	Jack Warner	film
Clark Gable	Clark Gable	film
Brangelina	Brangelina	film
Carrie	Carrie	film
Brad Pitt	Brad Pitt	film
Andrew McCarthy	Andrew McCarthy	film
Karate Kid	Karate Kid	film
Stallone	Stallone	film
Ron Howard	Ron Howard	film
Oscar	Oscar	film
Michael Caine	Michael Caine	film
Hollywood	Hollywood	film
La La Land	La La Land	film
Jennifer Lawrence	Jennifer Lawrence	film
Universal Studios	Universal Studios	film
Qui-Gon Jinn	Qui-Gon Jinn	film
Jar Jar Binks	Jar Jar Binks	film
Superman	Superman	film
Moonlight	Moonlight	film

La La Land	La La Land	film
Orson Welles	Orson Welles	film
Steve Martin	Steve Martin	film
Spider-man	Spider-man	film
Jeremy Renner	Jeremy Renner	film
Zach Braff	Zach Braff	film
Tom Hanks	Tom Hanks	film
Michael Keaton	Michael Keaton	film
Bryan Cranston	Bryan Cranston	film
Albert Brooks	Albert Brooks	film
Rupert Grint	Rupert Grint	film
Mary Kate and Ashley	Mary Kate a Ashley	film
Daniel Raddcliffe	Daniel Raddcliffe	film
Steven Spielberg	Steven Spielberg	film
Patrick Swayze	Patrick Swayze	film
Star Wars	Star Wars	film
Spider-man	Spider-man	film
Disney	Disney	film
Betsy Ross	Betsy Rossová	historie
Neil Armstrong	Neil Armstrong	historie
Thomas Jefferson	Thomas Jefferson	historie
Martin Luther King	Martin Luther King	historie
Julius and Ethel Rosenberg	Julius a Ethel Rosenbergovi	historie
Andersonville	Andersonville	historie
Pearl Harbor	Pearl Harbor	historie
Kissinger	Kissinger	historie
Grammy	Grammy	hudba
Broadway	Broadway	hudba
Frank Sinatra	Frank Sinatra	hudba
Richard Simmons	Richard Simmons	hudba
Nirvana	Nirvana	hudba
Kenny G	Kenny G	hudba
Woodstock	Woodstock	hudba
Charlie Mingus	Charlie Mingus	hudba
Fleetwood Mac	Fleetwood Mac	hudba
The Power of Love	Power of Love	hudba
Huey Lewis	Huey Lewis	hudba
Armstrong	Armstrong	hudba
Ray Charles	Ray Charles	hudba
Elvis	Elvis	hudba
Federal Reserve	Fed	institute
Federal Reserve	Fed	institute
Norad	Norad	institute
FBI	FBI	institute

Doris Kearns Goodwin	Doris Kearns Goodwinová	literatura
Mitch Albom	Mitch Albom	literatura
Persepolis	Persepolis	literatura
Wonder Woman	Wonder Woman	literatura
John Galt	John Galt	literatura
Ayn Rand	Ayn Randová	literatura
Twitter	Twitter	média
FOX news	FOX news	média
William Shawn	William Shawn	média
The New Yorker	New Yorker	média
Joe Biden	Joe Biden	politika
Paul Volcker	Paul Volcker	politika
Roosevelt	Roosevelt	politika
Lincoln	Lincoln	politika
Al Gore	Al Gore	politika
Obama	Obama	politika
Mamie Eisenhower	Mamie Eisenhower	politika
Kellyanne Conway	Kellyanne Conwayová	politika
Al Gore	Al Gore	politika
Babe Didrikson Zaharias	Babe Didriksnová Zachariasová	sport
Bill Tilden	Bill Tilden	sport
Larry Bird	Larry Bird	sport
Cascades	Cascades	sport
Tiger Woods	Tiger Woods	sport
Superbowl	Superbowl	sport
Shaq	Shaq	sport
Toronto Raptors	Toronto Raptors	sport
Princeton	Princeton	školství
Harvard	Harvard	školství
Dartmouth	Dartmouth	školství
Harvard	Harvard	školství
Cornell	Cornell	školství
Bill Gates	Bill Gates	technologie
Pac-Man	Pac-Man	technologie
Jeff Bezos	Jeff Bezos	technologie
iTunes	iTunes	technologie
Alexa	Alexa	technologie
Google	Google	technologie
Elon Musk	Elon Musk	technologie
Elmo	Elmo	televize
NBC	NBC	televize
Murdoch	Murdoch	televize
FOX	FOX	televize

Netflix	Netflix	televize
Trey [Parker]	Trey	televize
South Park	South Park	televize
Mario Batali	Mario Batali	televize
Lannister	Lannister	televize
Emmy	Emmy	televize
Bob Hope	Bob Hope	televize
Nimoy	Nimoy	televize
Zoom	Zoom	televize
Stranger Things	Stranger Things	televize
Ruth Buzzi	Ruth Buzziová	televize
Halloween	Halloween	tradice
Comic-Con	Comic-Con	tradice
Santa	Santa	tradice
Halloween	Halloween	tradice
Halloween	Halloween	tradice
Gary Larson	Gary Larson	umění
Roz Chast	Roz Chastová	umění
Alison Bechdel	Alison Bechdelová	umění
Broadway	Broadway	umění
Edward Hopper	Edward Hopper	umění
Hollywood	Hollywood	zeměpis
Hawaii	Havaj	zeměpis
Coney Island	Coney Island	zeměpis
Boston	Boston	zeměpis
Mineola, Long Island	Mineola v Long Islandu	zeměpis
St. Andrews	St. Andrews	zeměpis
Portland	Portland	zeměpis
Hawaii	Havaj	zeměpis
Anaheim	Anaheim	zeměpis
Spokane	Spokane	zeměpis
Hawaii	Havaj	zeměpis
Detroit	Detroit	zeměpis
New York	New York	zeměpis
Los Angeles	Los Angeles	zeměpis
Long Island	Long Island	zeměpis
L.A.	L.A.	zeměpis
California	Kalifornie	zeměpis
Alabama	Alabama	zeměpis
Jacksonville	Jacksonville	zeměpis
Ohio	Ohio	zeměpis
Lima	Lima	zeměpis
Toluca Lake	Toluca Lake	zeměpis
Michigan	Michigan	zeměpis
New York	New York	zeměpis

Detroit	Detroit	zeměpis
Boston	Boston	zeměpis
Boston	Boston	zeměpis
Provincetown	Provincetown	zeměpis
Massachusets	Massachusets	zeměpis
Cinncinati	Cinncinati	zeměpis
New Orleans	New Orleans	zeměpis
Gainesville	Gainsville	zeměpis
Florida	Flordia	zeměpis
Hawaii	Havaj	zeměpis
Baton Rouge	Baton Rouge	zeměpis
Austin	Austin	zeměpis
Augusta	Augusta	zeměpis
Atlanta	Atlanta	zeměpis
Annapolis	Annapolis	zeměpis
Albany	Albany	zeměpis
Westside	Westside	zeměpis
Ohio	Ohio	zeměpis
Maui	Maui	zeměpis
Hawaii	Havaj	zeměpis
AA sponzor	sponzor	životní styl
Lithium	lithium	životní styl
AirBnb	AirBnb	životní styl
Amazon	Amazon	životní styl
Amazon	Amazon	životní styl
Uber	Uber	životní styl
LinkedIn	LinkedIn	životní styl
AirBnb	AirBnb	životní styl

2.3.2.1.2 Doslovný překlad

Tato kategorie značí zachování reálie, při kterém byla reálie (buď celá, nebo její část) přeložena do češtiny.

Tato operace byla užita u následujících skupin:

- a) populárně kulturní reálie, které mají svůj zažitý český překlad
př.: filmy jako Čelisti, muzikály jako Kočky

- b) reálie mimo populární kulturu, které mají svůj zažitý český překlad
př. události jako přistání na měsíci či jedenáctého září, instituce jako Nejvyšší soud, osobnosti jako George Bush mladší, tradice jako Díkůvzdání
- c) reálie obsahující jedno nebo více obecných jmen, které jsou přeloženy, a jedno nebo více vlastních jmen, kde je uplatněn přepis
př.: divadelní ceny Tony, filmové postavy jako princezna Leia či strýček Ben, historické pojmy jako veterán z Vietnamu či debaty mezi Lincolnem a Douglasem
- d) reálie, které sloužily nějakému vtipu
př.: píseň „Rambling“ Man přeložena jako „Notující muž“ (pro tuto píseň sice není užíván český výraz, pro zachování vtipu však bylo potřeba vhodný překlad vymyslet) či zkratka „flotus“ (First Lady of the United States) přeložena jako „prdusa“ (První dáma USA)
- e) reálie prakticky neznámé českým divákům, nemají používaný český překlad, ale slouží kontextu zápletky či promluv
př.: televizní pořad „Family Matters“ přeložen jako „Na rodině záleží“ nebo pořad „Saved by the Bell“ přeložen jako „Konečně zvoní“
- f) reálie mimo populární kulturu, které v českém prostředí neexistují a nemají svůj ekvivalent
př.: tzv. spelling bee (soutěž v hláskování), Flag Day (den americké vlajky), Big Ten (velká desítka)

Tabulka 19: Doslovný překlad

Originál	Dabing	Druh
Jaws	Čelisti	film
princess Leia	princezna Leia	film
Star Wars	Hvězdné války	film
Fantastic Four	Fantastická čtyřka	film
Ghostbusters	Krotitelé duchů	film
Toy story	Příběh hraček	film
To sir with love	Panu učitelí s láskou	film

St. Elmo's Fire	Eliášův oheň	film
Breakfast at Tiffany's	Snídaně u Tiffanyho	film
Ghostbusters	Krotitelé duchů	film
The Wolf of Wall Street	Vlk z Wall Street	film
Silver Linings Playbook	Terapie láskou	film
American Psycho	Americké psycho	film
X-Men: Apocalypse	X-Men: Apokalypsa	film
Shining	Osvícení	film
Scarecrow	Strašák	film
Citizen Kane	Občan Kane	film
Doctor Detroit	Doktor Detroit	film
Wizard of Oz	Čaroděj ze země Oz	film
Uncle Ben	Strýček Ben	film
The Avengers	Avengeri	film
Fast and Fourious 6	Rychle a Zběsile 6	film
The Little Mermaid	Malá mořská víla	film
Underground Railroad	Podzemní dráhu	historie
Lincoln-Douglas debates	debaty mezi Lincolnem a Douglasem	historie
nine-eleven	jedenáctého září	historie
Opium war	opiová válka	historie
moonlanding	přistání na měsíci	historie
Pittsburgh Poisoner	pittsburghská travička	historie
Vietnam vet	veterán z Vietnamu	historie
Depression	krize	historie
George W. Bush	George Bush mladší	historie
Declaration of Independence	Deklarace nezávislosti	historie
Depression	velká krize	historie
Rambling Man	Notující muž	hudba
Cats	Kočky	hudba
Tony	cena Tony	hudba
Rocknroll Hall of Fame	sín slávy rokenrollu	hudba
What a wonderful world	Jaký to nádherný svět	hudba
IRS	berňák	instituce
Boston's Isabella Stewart Gardner Museum	Bostonské muzeum Izabely Stewart-Gardnerové	instituce
Supreme Court	nejvyšší soud	instituce
Coast Guard	pobřežní hlídka	instituce
IRS	finanční úřad	instituce
Ovaltine	Ovomaltina	jídlo a pití
Pringles	brambůrky	jídlo a pití
Mrs Remington Steele	paní Steelová	televize

Bicentennial issue of Reader's Digest	Dvousté vydání Čtenářského výběru	média
flotus1	prdusa1	politika
New Deal	protikrizový plán	politika
U.S. Senate	senát	politika
Carolina Panthers	Karolínští panterři	sport
Chicago high school	střední v Chicagu	školství
University of Virginia, the public Ivy	státní univerzita ve Virginii	školství
Big Ten	velká desítka	školství
Ohio state	Ohájská státní	školství
Columbus society	Kolumbijská společnost	školství
Ivy	břečťanová liga	školství
Grey's Anatomy	Chirurgové	televize
Sex and the city	Sex ve městě	televize
doctor House	doktor House	televize
The Jay Leno Show	Show Jaye Lena	televize
American Idol	americká superstar	televize
Game of Thrones	Hra o trůny	televize
The Tracey Ullman Show	Show Tracey Ullmanové	televize
Family Matters	Na rodině záleží	televize
Saved by the Bell	Konečně zvoní	televize
spelling bee	soutěž v hláskování	tradice
Fourth of July	Den nezávislosti	tradice
Thanksgiving	Děkuvzdání	tradice
Flag Day	den americké vlajky	tradice
Tony	cena Tony	umění
Five Corners	Pět rohů	zeměpis
Garden District	Zahradní čtvrť	zeměpis
Twelve Steps	dvanáct kroků	životní styl
Tri-Ominos	triomina	životní styl
Valium	Diazepam	životní styl

2.3.2.2 Zobecnění

Zobecnění (či generalizace) je takový překlad reálií, kdy je použita nějaká obecnější struktura, která je nadřazená konkrétní reálii. Tento typ překladu měl ve sledovaném materiálu 28 výskytů.

Generalizace bylo využito u následujících skupin reálií:

- a) reálie málo známé českým divákům
př. značky jako Speedo či Spanx, univerzity jako Cal Tech či Tufts University, televizní kanály jako ESPN8 či Showtime
- b) reálie známé českým divákům, avšak ve své konkrétní podobě nepodstatné pro kontext zápletky či promluvy
př.: „Pringles zobecněno na „brambůrky“, „Sing Sing“ zobecněno na „za katr“, „Yale“ zobecněno na „univerzita“, „MBA“ zobecněno na „diplom“

Tabulka 20: Zobecnění

Originál	Dabing	Druh
Starbucks	kafe rozpustné	značky
Cal Tech	na vysoký	školství
Dr. Scholl	mastička	značky
Drake's Cakes	dorty	značky
Dutch Masters	výrobce mých doutníků	značky
ESPN8	sportovní kanál	televize
EverBank Field	hřiště	sport
Fraiser	herec	televize
Kentucky chicken	křídýlka	jídlo a pití
muffin store	cukrárna	jídlo a pití
NBA	basketbal	sport
NFL	americký fotbal	sport
Pringles	brambůrky	jídlo a pití
Scott Rudin	recenzentka	film
Sears	supermarket	životní styl
Shaun White	olympionik	sport
Showtime	telka	televize
Sing Sing	za katr	instituce
Spanx	zeštíhlovací prádélko	značky
Speedo	tanga	značky
Wite-Out	bělítko na papír	značky
Wite-Out	bělítko	značky
Yale	univerzita	školství
Yo Yo Ma	sólista	hudba
Tiparillo	doutník	značky
Whooper	hamburger	jídlo a pití
MBA	diplom	školství
Tufts University	univerzita	školství

2.3.2.3 Zjednodušení

Zjednodušení označuje takový překlad, kdy byla z původní reálie do českého znění vynechána určitá část, nebo se změnila na něco jiného a obecného, co s ní má nějakou spojitost. V některých případech byla také reálie zjednodušena na něco, co s ní souvisí jen okrajově. V tabulce jsou tyto rozdíly vyznačeny (V – vynechaná část, S – změna na něco souvisejícího, O – změna na něco okrajově souvisejícího). Takto přeložených bylo 29 reálií.

Zjednodušení bylo využito u následujících skupin reálií:

- a) populárně kulturní reálie málo známé českým divákům
př. „Jiminy Cricket“ přeloženo jako „malá muška“ a „Pillsbury doughboy“ přeloženo jako „koblížek“, seriál „General Hospital“ přeložen jako „telenovely“
- b) reálie mimo populární kulturu málo známé českým divákům
př.: univerzita „Pepperdine“ přeložena jako „seminář“, „funnel cake“ přeloženo jako „limča“
- c) reálie, které v české kultuře neexistují a nemají svůj ekvivalent
př.: „Black history month presentation“ přeloženo jako „Referát o historii černochů“ (v Česku neexistuje nic jako „Měsíc černošské historie“), „SATs“ přeloženo jako „body v testech“, „Medicare“ přeloženo jako „pacoš“, „Shark week“ přeloženo jako „žraloci“
- d) reálie, které sloužily nějakému vtipu
př. „social security“ přeloženo jako „sociální služba“ (což není přesné, ale pro vtip bylo potřeba dodržet stejná první písmena), „Turner Classic movies“ přeloženo jako „předpotopní vykopávky“ (dodržení vtipu odkazujícího na zastaralost)
- e) reálie, které nebylo potřeba přeložit v celém rozsahu
př.: „Hopi Indian Pueblo“ přeloženo jako „indiánský pueblo“, „Harvard Law“ přeloženo jako „Harvard“, „cocoa with marshmallows floating in the foam“ přeloženo jako „kakao se sladkou pěnou“

Tabulka 21: Zjednodušení

Originál	Dabing	Druh	
Hopi Indian Pueblo	indiánský pueblo	historie	V
cocoa with marshmallows floating with foam	kakao se sladkou pěnou	jídlo a pití	V
New Yorker	New York	média	V
Harvard Law	Harvard	školství	V
Black history month presentation	Referát o historii černochů	tradice	V
Thanksgiving hand-turkey	výkres krocana	tradice	V
Eau Claire, Wisconsin	Wisconsin	zeměpis	V
Jiminy Cricket	malá muška	film	S
Buffalo	buvolí	jídlo a pití	S
social security	sociální služba	politika	S
Medicare	pacoš	politika	S
masters in education at Tufts university	pajdák	školství	S
Northwestern	Illinois	školství	S
Pepperdine	seminář	školství	S
SATs	body v testech	školství	S
General Hospital	telenovely	televize	S
Netflix DVD-burglaring	stahuješ filmy z internetu	televize	S
Pillsbury Doughboy	koblížek	televize	S
Turner Classic movies	předpotopní vykopávky	televize	S
Shark week	žraloci	tradice	S
Yelp	internet	životní styl	S
Waldorf Astoria	zámek	historie	O
Kiwanis Club	turisti	instituce	O
funnel cake	limča	jídlo a pití	O
Splendas	kečup	jídlo a pití	O
Ivy League	OSN	školství	O
Jeopardy!	zprávy	televize	O
Skee-Ball	beach volejbal	životní styl	O

2.3.2.4 Obměna reálií

V některých případech proběhla výměna reálie za jinou reálii. Buď byla americká reálie vyměněna za reálii českou či reálii zahraniční, která je v Česku mnohem známější než původní reálie, nebo za jinou americkou reálii, která je však mnohem známější. První varianta je v tabulce označena písmenem „Č“, druhá písmenem „A“. Ve sledovaném materiálu proběhlo 23 obměn reálií.

Obměny bylo využito u následujících skupin:

- a) populárně kulturní reálie, které mají v české kultuře svůj velmi blízký ekvivalent
př.: „Jeopardy!“ přeloženo jako „Riskuj!“, „Sesame Street“ přeloženo jako „večerníček“, „American Idol“ přeloženo jako „Superstar“
- b) reálie mimo populární kulturu, které mají v české kultuře svůj velmi blízký ekvivalent
př.: „Faculty Follies“ přeloženo jako „vánoční besídka“, „Christmas goose“ přeloženo jako „kapr k Vánocům“, „Costco“ přeloženo jako „Makro“
- c) populárně kulturní reálie, které nejsou českému divákovi známé, ale je potřeba replikovat jejich zamýšlené konotace
př.: „Suffering Steve Ditko!“ přeloženo jako „Praštěte mě Batmanem!“ (autor přeměněn na svůj mnohem známější výtvor), „Gunsmoke“ přeloženo na „Dallas“ (oba jsou velmi dlouho vysílané seriály), „IHOP“ přeloženo jako „mekáč“ (řetězce rychlého občerstvení)
- d) reálie mimo populární kulturu, které nejsou českému divákovi známé, ale je potřeba replikovat jejich zamýšlené konotace
př.: „Kit Carson“ přeloženo jako „Chuck Norris“ (nepřemožitelná osoba), „Charles Barkley“ přeloženo jako „Tiger Woods“ (sportovci, které provázely mnohé kontroverze)
- e) reálie, které nejsou českým divákům známé, ale existují podobné reálie, které jim známé jsou

př.: „Zoloft“ přeloženo jako „Kinedryl“, „Porky Pig“ přeloženo jako „Mickey Mouse“, „Sylvester the Cat“ přeloženo jako „Tom a Jerry“, „Pop-Tart“ přeloženo jako „vafle“

Tabulka 22: Obměna reálií

Originál	Dabing	Druh	
Faculty Follies	vánoční besídka	tradice	Č
Christmas goose	kapr k Vánocům	tradice	Č
Mad Men	Přešlapy	televize	Č
Sesame Street	večerníček	televize	Č
Cheers	Hercule Poirot	televize	Č
Costco	Makro	životní styl	Č
Jeopardy!	Riskuj!	televize	Č
American Idol	Superstar	televize	Č
Zoloft	Kinedryl	životní styl	Č
Charles Barkley	Tiger Woods	sport	A
Porky Pig	Mickey Mouse	televize	A
Pop-Tart	vafle	jídlo a pití	A
Down Periscope	Zelená míle	televize	A
Randy Jackson	Simon Cowell	hudba	A
IHOP	mekáč	značky	A
Sylvester the Cat	Tom a Jerry	televize	A
Mr. Magoo	Kačeří příběhy	film	A
Swee'Pea	Bugs Bunny	literatura	A
Kit Carson	Chuck Norris	historie	A
Gunsmoke	Dallas	televize	A
David Schwimmer	Harvey Weinstein	televize	A
Hollywood Squares	hollywoodský chodník slávy	televize	A
Suffering Steve Ditko!	Praštěte mě Batmanem!	literatura	A

2.3.2.5 Vyuštění

Některé reálie byly úplně vynechány, což je v tabulce značeno písmenem „X“ u českého znění. V několika případech byly reálie nahrazeny za nějaké slovo či slova, která reálii nahrazují ve větné konstrukci jako předmět, podmět či přívlastek. Dva překlady zde byly označeny za neadekvátní.

Vypuštění bylo užito u následujících skupin:

- a) reálie, které v kontextu situace nebylo nutné uvádět i v českém znění
př.: Seattle, Civil War, Malibu, Halloween, Flintstone, St. Andrews, Nevada,
Gilbert Grape
- b) reálie málo známé českým divákům
př. „Spike Lee“ přeloženo jako „fanoušek“, Bob Dole, Demerol, Don Pardo,
Scott Baio, Bill Maher

Tabulka 23: Vypuštění

Originál	Dabing	Druh
Spike Lee	fanoušek	film
Tesla	chytřej	technologie
Bob Dole	něčí	politika
Smartwater	pro blbý	značky
Demerol	štěnice	životní styl
Hot Pocket	to	značky
Don Pardo	X	televize
Gilbert Grape	X	film
Jerry Lewis	X	film
Nevada	X	zeměpis
Seattle	X	zeměpis
St Andrews	X	zeměpis
Almand Brothers	X	hudba
Bill Maher	X	televize
Civil War	X	historie
Flintstone	X	televize
Halloween	X	tradice
Malibu	X	zeměpis
Scott Baio	X	televize
Taco Tuesday	X	tradice

2.3.3 Lingvoreálie

Lingvoreálie se ve sledovaném materiálu vyskytovaly mnohem méně. Důvodem je i skutečnost, že je velmi těžké rozlišit mezi tím, co je jen pouhé slovní spojení a co se dá považovat za lingvoreálii.

Celkově bylo 21 jevů označeno za lingvoreálie. Tři překlady byly označeny jako neadekvátní.

Tabulka 24: Lingvoreálie

Originál	Dabing	Adek.	Díl
ultimate punching	ultimátní zápasy	A	21x03
into the belly of the beast	zasáhnout bestii přímo do srdce	A	21x03
That flattens my soda pop.	Teď jste mi ale zvednul mandle.	A	21x03
kick him in the junk	nakopneš ho pod pás	N	21x03
bookie	nakladatel	N	21x06
packing heat	u sebe kvér	A	21x06
make-out room, I mean, make-up room	ve svlékárně, teda, v převlékárně	A	21x06
binge-watch	mega dávka	A	26x01
S.O.B.	neřád	A	21x09
folderol	věci	A	21x10
moola	prachy	A	21x11
got pregnant	znásilnil	N	28x19
break a leg	zlomte vaz	A	21x17
white collar	úředníci	A	21x17
twitter	twitterovat	A	21x14
Google it!	vygoogluj si to	A	29x04
I'm a shoo-in	mám to jistý	A	29x05
tweeted	dal na Twitter	A	29x11
Google	vygooglit	A	29x15
Dullsville	Dullsville	A	29x17
retweeted	retweetoval	A	29x21

2.3.4 Neadekvátní překlady

Ve sledovaném materiálu bylo nalezeno osm neadekvátních překladů mimojazykových reálií a tři neadekvátní překlady lingvoreálií. Neadekvátnost těchto překladů je dále odůvodňována a rozebrána podrobněji, případně je k nim navrženo alternativní řešení. Tato podrobná analýza neadekvátních jevů byla prezentována překladateli Simpsonových, Vojtěchu Kostihovi. Jeho komentář je zahrnut na konci analýzy každého jevu.

2.3.4.1 Mimojazykové reálie

2.3.4.1.1 „Michelob“ přeloženo jako „železná zásoba“

Překlad této reálie byl označen za neadekvátní kvůli zanedbání vtipu. Michelob je americká značka piva. Po mnoho let bylo v USA toto pivo považováno za kvalitní, v určitý moment se však něco změnilo a kvalita piva Michelob začala klesat. Na tento fakt také odkazuje scéna, ve které je Michelob zmíněn – Homer má ve skříni přes deset let starou láhev, kterou si šetří pro zvláštní příležitost.

V tomto případě se nabízí nahradit americký Michelob nějakou českou značkou piva. Samozřejmě by bylo optimální najít takové pivo, které si Čech spojí s poklesem kvality. Volba zde rozhodně bude subjektivní, jelikož každé české pivo má své zastánce i odpůrce. Je tu ale jedna značka piva, která je s poklesem kvality spojována mnohými lidmi, a to jsou Svijany. Pokles kvality piva Svijany je ale pořád spíše anekdotickou záležitostí než platným faktem. Zároveň je poměrně nepravděpodobné, že by českým divákům vůbec tato narážka došla.

Komentář V. Kostihy: „Toto je problém typu: „Liso, hraješ na saxofon jak Molavcová“ a „Shrek s pihou vypadá jak Paroubšrek“ / - tyto vtipy umíme, nicméně doba, kdy české reálie připadaly divákům vtipné, už minula cca před 10 lety. Dneska se to lidem tolik nelíbí, proto jsme české pivo nedávali. Zároveň, pokud uděláme takovýto vtip, máme nebezpečí právního napadení překladu (Gabrinus a Svijany by nás mohli zažalovat, že haníme jejich značku, Prima Cool by nás mohla zažalovat, že děláme reklamu konkrétnímu pivu). Aktuálně jsme tři ovce v Toy Story 4 pojmenovali Kazi, Teta a Libuše. Uvidíme, co diváci.“

2.3.4.1.2 „Tillie’s Punctured Romance“ přeloženo jako „Kouzelná romance“

U tohoto překladu šlo opět o zanedbání vtipu, pro které byl překlad automaticky označován za neadekvátní. Reálie se objevila ve scéně, kdy pana Burnse přijímají do vězení. Burns je nucen vyprázdnit obsah svých kapes. Vytáhne z nich tedy několik věcí, které začne dozorce vyjmenovávat. Jednou z těchto věcí je lístek do kina na film Tillie’s Punctured Romance. V českém znění se objevil překlad „Kouzelná romance“, což alespoň zní podobně, jenže podstatný implicitní význam původní reálie nebyl do překladu převeden.

Tento implicitní význam je často součástí reálií, které slouží jako prostředky vtipů o panu Burnsovi, a odkazuje na fakt, že Burns je velice starý. Původní reálie je film, který vyšel v roce 1914. Nahrazená reálie je naopak poměrně nový film, konkrétně z roku 2007, a proto žádný odkaz na stáří neobsahuje.

Nabízí se tedy použít buď nějaký starý americký film, který je českým divákům dobře známý, nebo naopak některý ze starých českých filmů, o kterých máme samozřejmě mnohem hlubší povědomí. Z českých filmů je výběr velký, proto bude volba do velké míry subjektivní. Překladaťel ve výsledku vybere takový název filmu, o kterém se domnívá, že konotace staří je s ním spojená více než s jinými. Mohly by to být například filmy Hotel Modrá hvězda či Přednosta stanice.

Komentář V. Kostihy: „Český film by patrně neprošel (viz výše), jiný obecně známý americký film (Sever proti Jihu nebo něco ještě staršího) by prošlo. Toto je určitě práce úpravy, konkrétně pana Štěpána, který tam dal film, který se mu zdál podobný a který v českém znění režíroval. Ale v obecné rovině ano, tento vtip je zabítý a nevyužitý.“

2.3.4.1.3 „Rosa Parks“ přeloženo jako „různý aktivisti“

Překlad této reálie je v podstatě adekvátní. Jméno Rosa Parks určitě nebude pro běžné české diváky moc známé, což by mělo být i důvodem, proč nebyla reálie zachována. Pro hlubší porozumění možné neadekvátnosti tohoto překladu je potřeba tuto reálii více rozebrat.

Rosa Parksová je významnou historickou postavou, byla jednou z nejslavnějších aktivistek za práva černochů. Nejvíce je však známá kvůli události ve městě

Montgomery, který se odehrál roku 1955. Při cestě autobusem odmítla uvolnit své místo bělochovi, za což byla následně zatčena. To vedlo k bojkotu autobusové dopravy v Montgomery, který byl jedním z velkých milníků boje za práva černochů.

O čem tento překlad nutí přemýšlet, jsou reálie, které mají nějakou vyšší kulturní a historickou hodnotu. V některých případech by i tento faktor měl hrát roli v rozhodování jestli reálii zachovat, či ne. Obzvláště v situacích, kdy reálie není zmíněna jen tak nahodile, ale váže se na nějakou související informaci, což je právě případ této konkrétní reálie. Epizoda, ve které se reálie objevila, začíná tak, že Homer prodá své auto a přivlastní si auto, kterým jezdí Marge. Ta není nadšená a konstatuje, že asi bude muset jezdit autobusem. Homer v českém dabingu odpoví: „Tak tak, jako rockeři a různý aktivisti.“

Z analyzovaného materiálu se však dá usoudit, že vyšší hodnota reálie je v překladu opravdu zohledňována, i když tomu tak v tomto případě nebylo. Celkově bylo zaznamenáno 24 reálií spojených s historií a 19 jich bylo v českém dabingu plně zachováno.

Komentář V. Kostihy: „To je vtip zabitý úpravou. Určitě jsem přeložil jako Rosa Parksová. Pan Štěpán zřejmě netuší, kdo to je, i když v poznámkách měl určitě odkaz na Wikipedii. Tak to prostě zobecnil. Ano, toto je špatný překlad, zabitý vtip a chyba.“

2.3.4.1.4 „Tesla“ přeloženo jako „chytřej“

Tento překlad je méně obvyklým případem, kdy na reálii navazuje i nějaké její vizuální vyobrazení. Nebudeme se zdržovat zápletkou epizody, která k analyzované scéně vedla, jelikož v tomto případě není podstatná.

Bart se jedné postavy zeptá na jinou postavu: „Co proti němu máte?“ V původním znění dostane odpověď „He won't shut up about his Tesla“, což by česky přibližně znamenalo „Furt remcá o svojí Tesle“. Hned po této promluvě se na obrazovce zmiňovaný člověk objeví. Sedí ve své kanceláři, na prstě si točí s klíčky od auta, na stěně má obraz elektromobilu od Tesly, na hlavě kšiltovku s logem Tesly a na stole hrnek s tímto logem.

Přesto výsledný český překlad zněl: „Pořád mele, jak je chytřej.“ Rozhodně by se pro tento překlad dalo najít racionální vysvětlení. Je dost možné, že překladatel považoval firmu Tesla za málo známou, a i když je pravdou, že velké množství těchto vozů na českých silnicích nevidíme, povědomí o Tesle už v Česku je - to je však jen domněnka. Co ale mění situaci, je následný výskyt reálie i ve vizuální složce seriálu. Jednoduše řečeno, reálii i vidíme na obrazovce, a proto pravděpodobně můžeme uvažovat o jiných metodách překladu, než o kterých bychom uvažovali v případě, kdy se reálie objevila pouze v promluvě postavy.

Komentář V. Kostihy: „Opět věc úpravy. Pan Štěpán ve svých 70. letech neví, co je automobil Tesla. Já to samozřejmě vím. Toto je samozřejmě chyba.“

2.3.4.1.5 „Jeopardy!“ přeloženo jako „zprávy“

Tento americký soutěžní pořad má svůj český ekvivalent – Riskuj! – jedná se totiž přímo o českou adaptaci tohoto soutěžního pořadu. Zjednodušení na „zprávy“ se tedy jevilo neadekvátním. Co však dělá tento překlad výjimečným, je fakt, že se tato reálie objevila znovu v rámci té samé série, konkrétně o deset epizod později, tentokrát však byla přeložena doopravdy jako „Riskuj!“.

Překlad prvního výskytu této reálie, tedy zjednodušení na „zprávy“, byl označen za neadekvátní prakticky jen z toho důvodu, že má původní reálie svůj český protějšek. Z hlediska kontextu však „zprávy“ jako překlad vyhovovaly, protože bylo potřeba použít něco, co je spojené s vědomostmi. Homera totiž speciální test označil za nejhlupejšího člověka ve městě. Homer v jeden moment dorazí do své oblíbené hospody, a hospodský Vočko k němu pronese: „Čau Homere, zrovna probíráme zprávy, ale víš co, budem se radši bavit o tvarech a barvách.“

Další výskyt této reálie už dopadl její obměnou za český protějšek. V tomto případě však prakticky nebyla jiná možnost, neboť zde v kontextu šlo konkrétně o tento soutěžní pořad.

Komentář V. Kostihy: „Ano toto je chyba, opět úprava. Já samozřejmě vím, co je Jeopardy. Je to v každém druhém filmu. A přeloženo to bylo jako Riskuj.“

2.3.4.1.6 „Bengay“ přeloženo jako „promasírovat rameno“

Tento překlad byl označen za neadekvátní ze stejného důvodu, jako předešlý případ. Reálie byla zjednodušena na související obecnou frázi, v Česku však máme podobnou reálii, která by v dabingu mohla působit i vtipněji.

Původní reálie se objevila v promluvě jednoho z obyvatel domova důchodců, ve kterém žije děda Abe. V původním znění, které kdyby bylo doslovně přeloženo do češtiny, pronese směrem k ošetřovateli: „Budu potřebovat trochu Bengaye na rameno.“ Pro dabing byla tato věta přeložena jako „Budu potřebovat promasírovat rameno“, což je rozhodně legitimní.

Nabízí se však obměnu za českou reálii – lék, který je užíván na bolesti kloubů důchodci i jinými lidmi a který má dobře znějící a zažitý název. Jedná se o Proenzi. Výsledná promluva by pak mohla vypadat nějak takto: „Dáte mi nějaký Proenzi na klouby?“

Komentář V. Kostihy: „To si myslím, že je příměr dobrý. Nechal bych jak je.“

2.3.4.1.7 „Underground Railroad“ přeloženo jako „Podzemní dráha“

Tento překlad byl označen za neadekvátní, protože zažitý překlad pojmu „Underground Railroad“ do češtiny je Podzemní železnice.

Komentář V. Kostihy: „Důvod je jasný. Délka na synchron. Podzemní dráha je kratší a lépe se tam vešla.“

2.3.4.1.8 „breaking bad“ přeloženo jako „kuješ rošťárnu“

Tato reálie je velice zajímavá v tom, že se na ní dá nahlížet jako na mimojazykovou reálii i lingvoreálii zároveň. Jedná se totiž o lingvoreálii, která odkazuje na mimojazykovou televizní reálii – seriál Breaking Bad (česky Perníkový táta). Tento jev byl zařazen mezi mimojazykové reálie z důvodu, že kontext jeho překladu závisí více na jeho mimojazykových konotacích než na pouhé frázi „breaking bad“.

Nejdříve si krátce přiblížíme seriál *Breaking Bad*. Hlavním hrdinou je středoškolský učitel chemie, kterému je diagnostikována rakovina plic. Jelikož už nemá co ztratit, tak se rozhodne, že začne vařit metamfetamin, aby v čase, co mu ještě zbývá, dokázal vydělat dostatek peněz pro svou rodinu. Také je ještě nutné podotknout, že i v Česku je metamfetamin rozšířenou drogou, jen je známý pod názvem pervitin. Slangové označení pro tuto drogu je v Americe „meth“, v Česku potom například „perník“. Proto také český název tohoto seriálu dostal podobu *Perníkový táta*.

Dále se zaměříme na kontext, ve kterém se reálie objevila. Hlavní postavou je v této epizodě Bart, který se začal zajímat o chemii. Rodičům to přijde zvláštní, protože Bart nikdy neprojevuje zájem o cokoli, co je nějak spojené se školou. Marge tedy poprosí Homera, aby zjistil, jestli se za novým koníčkem jejich syna neskrývá něco jiného. Homer tedy vyjde ven na zahradu a navštíví Barta v jeho příbytku ve stromě, který se teď proměnil v chemickou laboratoř.

Rozebereme si jednotlivé promluvy z této scény v obou zněních. V původním znění se nejprve Homer syna zeptá: „Are you breaking bad up here?“ Když k této frázi přistoupíme jen jako k jazykovému obratu, tak byl překlad, který se objevil v českém dabingu, tedy „Kuješ tady nahore nějakou rošťárnu?“ poměrně odpovídající. Druhý rozměr, tedy odkaz na zmiňovaný seriál, už český dabing neobsahuje.

Bart na to v původním znění odpoví: „No, I'm not.“ V českém dabingu pak musí být Bartova odpověď také správně vztažena k předcházející otázce, proto Bart odpoví: „Ne, nekuju.“ Na toto odseknutí Bart hned naváže. V původním znění řekne: „And if you're looking for meth, go see Cletus.“ V českém znění je pak užit prakticky doslovný překlad: „A jestli sháníš perník, brnkni Cletusovi.“ Pro kontext je ještě vhodné dodat, že postava Cletuse představuje tzv. „white thrash“ či „rednecks“, což je označení pro chudé, nevzdělané bělochy, kteří žijí převážně na jihu USA. Právě tito lidé často užívají metamfetamin.

Jak vidíme, v originálním znění, kde se počítá s pochopením narážky na stejnojmenný seriál, je návaznost promluv v pořádku. V českém znění návaznost však zmizela. Homer se Barta zeptá pouze na to, jestli nekuje nějakou rošťárnu, Bart odpoví, že nekuje, a poté Homerovi bez nějaké návaznosti na předešlé promluvy řekne: „A jestli sháníš perník, brnkni Cletusovi.“

Český dabing by se v tomto případě dal upravit dvěma způsoby. Jednoduchou cestou by bylo vytvořit alespoň návaznost mezi promluvami. Homerova otázka, která v původním znění implicitně odkazovala na metamfetamin, by měla původní odkaz vyjádřit explicitně. Tedy něco na způsob „Nevaříš tady nahoře perník?“. Bart by pak odpověděl: „Ne, nevařím. A jestli ho sháníš, brnkni Cletusovi.“

Pokus o smysluplné využití názvu „Perníkový táta“ je tou složitější variantou. Zároveň je diskutabilní, jestli se v tomto případě vůbec hodí reálii v českém znění zachovat. Řekněme tedy, že zachování reálie by žádoucí bylo. Překladatele by určitě napadly různé varianty překladu, kdyby měl na jejich vymyšlení dostatek času. Po té nejjednodušší úpravě, kdy reálii bez vymyšlení rafinovaných překladů jen vložíme do počáteční promluvy, by Homer například mohl říct: „Nevaříš tady perník jak perníkovej táta?“ Nebo bychom název seriálu mohli vztáhnout na Barta a Homer by řekl: „Nestává se z tebe, doufám, perníkovej syn.“

Komentář V. Kostihy: „První návrh je dobrý návrh. Druhý návrh by se na repliku nevešel. Úprava zřejmě v rámci úspornosti zjednodušila repliku, čímž zabila jeden vtíp. S tím je potřeba se smířit, i když je legitimní to kritizovat.“

2.3.4.2 Lingvoreálie

2.3.4.2.1 „bookie“ přeloženo jako „nakladatel“

Výraz „bookie“ je slangové označení pro „bookmakera“, což je jakýsi zprostředkovatel sázek. Pro dabing byl ale tento výraz přeložen jako „nakladatel“. Pojem se objevil ve scéně, kde Šášu Krustyho vozí řidič. Krusty svému řidiči nakáže, aby se vyhýbal každému, koho Krusty nějak ošidil. Hned nato několik takových lidí po cestě minou a Krusty vykřikuje, o koho jde. Jedním z těchto lidí je právě „bookie“.

Tento překlad je opravdu zajímavý, protože není moc jasné, kde nastala chyba. Jelikož by si neznalý člověk výraz „bookie“ mohl asociovat s anglickým „book“, tedy kniha, mohl by si poté nějakým způsobem odvodit, že „bookie“ má něco společného s knihami (tedy např. nakladatel). To by značilo chybu či mezeru ve znalostech překladatele, což je poměrně nepravděpodobné. Druhou možností by pak mohla být chyba jinde

v procesu tvorby dabingu, způsobená například nedorozuměním mezi překladatelem a úpravcem.

Při pátrání po příčině této chyby také musíme zmínit skutečnost, že postava Šášy Krustyho je známá pro svoje neřesti - alkohol, drogy i gambling. Dále víme, že pracuje jako šašek a komik, což je obsaženo i v jeho jméně. Není spisovatelem a obecně nikým takovým, kdo by potřeboval svého nakladatele. Mohlo by se tedy také jednat o umírnění překladu pro dětské publikum.

Komentář V. Kostihy: „Tohle si nepamatuju, možná to je moje chyba.“

2.3.4.2.2 „kick him in the junk“ přeloženo jako „nakopneš ho pod pás“

Překlad této lingvoreaie byl označen za neadekvátní z důvodu nevyhovujícího posunu v expresivitě. Po významové stránce je překlad v pořádku, neboť označuje stejnou skutečnost jako originál – nakopnutí do rozkroku. Jenže originální výraz má v češtině mnohem bližší protějšek, stejně tak přeložený výraz z dabingu má svůj anglický ekvivalent.

Pro výraz vulgárního charakteru „kick him in the junk“ se nabízí podobně expresivní „nakopneš ho do nádobíčka“. V dabingu byl naopak použit eufemismus „pod pás“, ten má doslovný překlad a ekvivalent „below the belt“. Vidíme tedy, že zabarvení výrazu se zde změnilo výrazně. Ještě více neadekvátní se tento překlad jeví při zohlednění postavy, která výrok pronáší – nezbeda Bart. V originále jsou výrazové prostředky jeho promluv laděny provokativně, Bart se uchyluje k více „peprnějším“ formulacím, proto se v tomto případě výměna za eufemismus zdá nevhodná.

Můžeme se zde opět obrátit na zmiňovanou filosofii českého překladu Simpsonových. Je dost pravděpodobné, že i tento jev byl takto přeložen záměrně.

Komentář V. Kostihy: „V USA jsou Simpsonovi seriál pro dospělé. V ČR jsou ze zadání Simpsonovi seriál pro děti. V USA každý ví, že hlavní hrdina seriálu je Homer. V Čechách si diváci myslí, že je to Bart. Od toho se také odvíjí slovník. Proto moc nevaříme perník a nekopeme do koulí – dramaturgie by to prostě nepustila.“

2.3.4.2.3 „got pregnant“ přeloženo jako „znásilnil“

Překlad této lingvoreálie byl označen za neadekvátní. Jedná se pravděpodobně o nejhorší překlad ze všech nalezených jevů. Ve scéně, kde se výraz objevuje, tři učitelé vysvětlují, proč byli vyhozeni z univerzity. Poslední z nich v originálním znění řekne: „I got five students pregnant.“ V dabingu pak tento učitel prohlásí: „Já znásilnil pět studentek.“

Gramatická konstrukce z originálního znění „podmět – got – předmět – přívlastek“, která značí, že podmět přidělil nějaký přívlastek předmětu, je pro angličtinu typická. Kdybychom se jí pokusili co nejpresněji převést do češtiny, vyznělo by to hloupě – „Otěhotněl jsem pět studentek.“ Nicméně význam této fráze je jasný, rozhodně nemá nic společného se znásilněním. V češtině však najdeme minimálně jednu frázi, které přesně odpovídá významu tohoto konkrétního výrazu, a tou je „dostat do jináče“. V českém dabingu by pak promluva učitele optimálně byla „Já dostal pět studentek do jináče.“

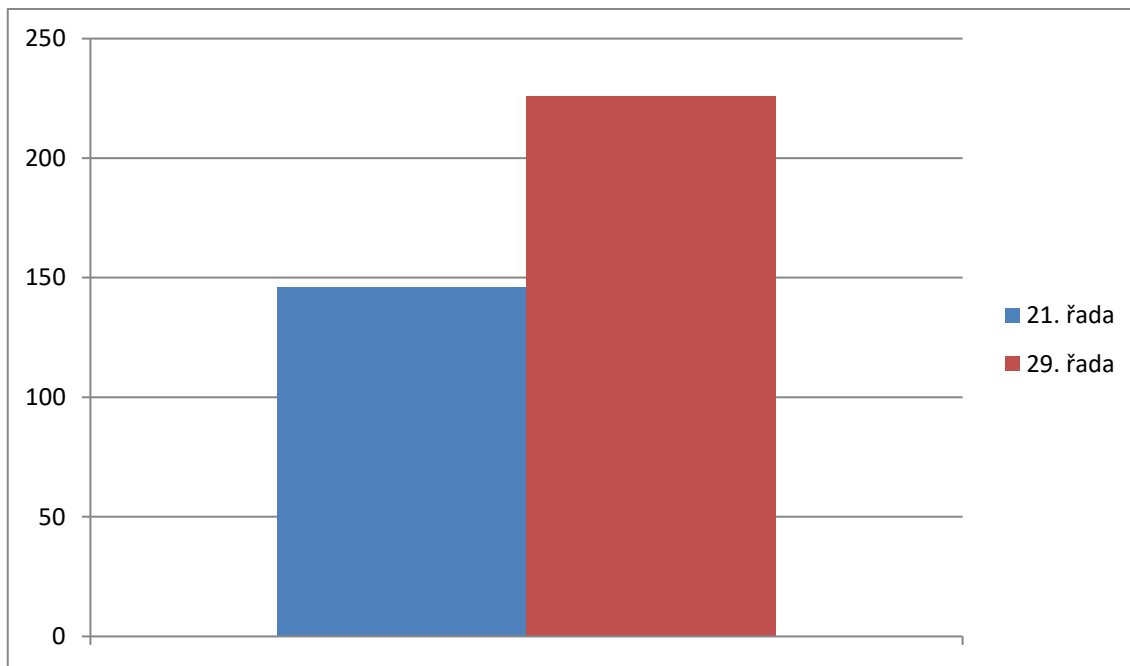
Očividně, velký problém je zde v posunu od „oplodnit“ k „znásilnit“. Tento posun je o to víc nevhodný, jelikož má tato promluva působit jako vtip. Když se vrátíme ke kontextu této scény, všimneme si, že první dva učitelé podávají poměrně stupidní důvody pro svůj vyhazov – označení Boha zájmenem „on“ a oslavy Kolumbova dne. Jedná se o satiru na politickou korektnost. Důvod pro vyhazov třetího učitele je však legitimní, což je zdrojem vtipu. Vztahy se studentkami rozhodně mohou zapříčinit vyhazov. Po nahrazení této skutečnosti znásilněním se ale od jakéhosi „neetického“ humoru dostaneme k velice černému humoru. Zarážející je i konfrontace tohoto překladu se zmiňovanou filosofií českého překladu pro Simpsonovi. Tento konkrétní překlad je zrovna v rozporu s touto filosofií, ale paradoxně je to jeden z případů, kde by její uplatnění opravdu mělo smysl.

Komentář V. Kostihy: „To je samozřejmě chyba, nicméně chyba úpravy a zřejmě kvůli délce.“

2.3.5 Porovnání 21. a 29. řady

V 21. řadě, která měla 23 dílů, se vyskytlo 146 mimojazykových reálií a v 29. řadě, která měla 21 dílů, se vyskytlo 226 mimojazykových reálií.

Graf 2: Mimojazykové reálie v 21. a 29. řadě

Po zohlednění rozdílného počtu dílů se v jednom díle 29. řady vyskytovalo průměrně o 4 reálie více, než v jednom díle 21. řady.

3 Závěr

Pro analýzu byla v teoretické části nejdříve zvolena klasifikace reálií na mimojazykové reálie a lingvoreálie. Tato klasifikace se projevila jako užitečná. Mimojazykové reálie byly rozděleny na populárně kulturní a na reálie mimo populární kulturu. Díky tomu se podařilo potvrdit hypotézu, že populárně kulturní reálie jsou ve sledovaném materiálu ve větším počtu. Další hypotézou bylo, že výskyt reálií bude vyšší v novější sérii, což se potvrdilo také.

Cílem této práce bylo analyzovat způsob a adekvátnost překladu amerických reálií v seriálu Simpsonovi v českém překladu. Tento cíl byl splněn a analýza přinesla mnoho poznatků. Metodou vyhledávání určených jevů v originálním znění a jejich následné komparace s českým dabingem byl vytvořen pracovní korpus. U těchto jevů byly rozpoznávány způsoby překladu, pro které byly následně vytvořeny pracovní názvy – zachování reálie, obměna reálie, zjednodušení, zobecnění a vypuštění. Při konečné analýze, která zahrnovala zkoumání překladu jevů v rámci každé této pomocné skupiny, byly popsány všechny možné operace při překladu amerických reálií do českého dabingu, které mohou být adekvátní, a tak bylo splněno hlavní očekávání od této analýzy.

Pro rekapitulaci, tyto operace s reáliemi jsou: přepis, doslovný překlad, zobecnění, vynechání části, změna na jev související, změna na jev okrajově související, obměna za českou reálii (případně za zahraniční reálii v Česku dobře známou), obměna za lépe známou americkou reálii, nahrazení za slovo zastupující původní reálii ve větné konstrukci, úplné vynechání.

Od práce jsem si sliboval, že umožní pochopit problematiku překladu reálií pro dabing. K práci jsem však přistoupil pravděpodobně až příliš analyticky a na porovnáváné jevy se zaměřoval čistě z lingvistického hlediska, což by k obstojnému pochopení této problematiky nevedlo. Velkým přínosem pro práci se tak stal komentář Vojtěcha Kostihy, překladatele Simpsonových. Byly mu prezentovány vybrané neadekvátní překlady, ke kterým následně poskytl krátký komentář. V první řadě vysvětlil, že trend nahrazování amerických reálií za české už pominul, zároveň k této operaci s reáliemi dodal, že s ní může být problém i z právního hlediska. Druhým podstatným poznatkem bylo, že role úpravce je pro dabing opravdu klíčová. Úpravce vytváří konečnou podobu

dabingu a řeší mnoho věcí, není tedy divu, že se mu párkrát v rámci jedné série nepodaří optimálně do dabingu převést nějakou reálii.

Celkově tedy práce pomohla pochopit působení praktické stránky věci – na překlad je omezený čas a je k němu potřeba přistupovat ekonomicky. V praxi není možné u každé maličkosti hodiny uvažovat nad otázkami ekvivalence a některým jevům bude věnováno méně času, aby byl překlad těch podstatných jevů opravdu kvalitní. Překlady amerických reálií v seriálu Simpsonovi v českém překladu byly až na pár ojedinělých jevů adekvátní a lidem, kteří se o český dabing Simpsonových zaslужují, patří uznání.

4 Seznam použitých zdrojů

BRYSON, Bill. *I'm a stranger here myself: notes on returning to America after 20 years away*. New York: Broadray Books, 2000. ISBN 076790382X.

BROWN, Alan S a Chris LOGAN. *The psychology of the Simpsons: d'oh!*. Dallas, Tex.: Benbella Books, 2006. ISBN 1-932100-70-9.

BYTEL, Antonín (1985): Několik poznámek k tzv. reáliím. In: TAX, Jaroslav. *Čeština jako cizí jazyk*. Praha: Univerzita Karlova, 1985.

CANTOR, Paul. The Simpsons: Atomistic politics and nuclear family. In: IRWIN, William, Mark T. CONARD a Aeon J. SKOBLE, ed. *The Simpsons and philosophy: the d'oh! of Homer*. Chicago: Open Court, 2001. Popular culture and philosophy. ISBN 0-8126-9433-3.

Čermák, František. *Jazyk a jazykověda: přehled a slovníky*. 1997.

GERALD, Erion J. a ZECCARDI, Joseph A. Marge's Moral Motivation. In: IRWIN, William, Mark T. CONARD a Aeon J. SKOBLE, ed. *The Simpsons and philosophy: the d'oh! of Homer*. Chicago: Open Court, 2001. Popular culture and philosophy. ISBN 0-8126-9433-3.

HALL, Joshua C. *Homer economicus: The Simpsons and economics*. Stanford, California: Standford Economicsand Finance, an imprint of Stanford University Press, [2014]. ISBN 9780804791717.

HALWANI, Raja. Homer and Aristotle. In: IRWIN, William, Mark T. CONARD a Aeon J. SKOBLE, ed. *The Simpsons and philosophy: the d'oh! of Homer*. Chicago: Open Court, 2001. Popular culture and philosophy. ISBN 0-8126-9433-3.

HASIL, Jiří. *Interkulturní aspekty mezikulturní komunikace*. Ústí nad Labem, Univerzita J. E. Purkyně : 2011.

HENRY, Matthew A. *The Simpsons, satire, and American culture*. New York: Palgrave Macmillan, 2012. ISBN 9781137027788.

HUNTINGTON, Samuel P. *Kam kráčíš, Ameriko?: krize americké identity*. V Praze: Rybka, 2005. ISBN 80-86182-87-8.

CHLUMSKÁ, Lucie. *Překladová čeština a její charakteristiky*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2017. ISBN 978-80-7422-621-2.

LEVÝ, Jiří. *Umění překladu*. 4., upr. vyd. Praha: Apostrof, 2012. ISBN 978-80-87561-15-7.

KNITTLOVÁ, Dagmar. *Teorie překladu*. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 1995. ISBN 80-7067-459-8.

NEWMARK, Peter. *Approaches to translation*. Oxford: Pergamon Press, 1981. ISBN 0-08-024603-6.

NIDA, Eugene A. *Toward a science of translating*. Leiden: E.J. Brill, 1964.

ORTVED, John. *The Simpsons: an uncensored, unauthorized history*. New York: Faber and Faber, 2009. ISBN 9780865479883.

PAVLÍKOVÁ, Šarlota (1980): Reálie v cudzojazyčnom vyučovaní. In: KUBÍK, Miloslav a Wilhelm SCHMIDT. *Jazykověda a příprava učitelů jazyků: teoretické problémy*. Praha: Univerzita Karlova, 1980. Sborník Pedagogické fakulty University Karlovy.

PEPRNÍK, Jaroslav. *Británie a USA: ilustrované reálie*. Olomouc: Nakladatelství Olomouc, 2004. ISBN 80-7182-182-9.

ROMAŠEVSKÁ, Kateřina. *Příspěvek ke kritické analýze reálií*. Studie z aplikované lingvistiky: Studies in applied linguistics. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, 2017, Special issue, 34-47. ISSN 1804-3240.

SKOBLE, Aeon J. Lisa and American Anti-intellectualism. In: IRWIN, William, Mark T. CONARD a Aeon J. SKOBLE, ed. *The Simpsons and philosophy: the d'oh! of Homer*. Chicago: Open Court, 2001. Popular culture and philosophy. ISBN 0-8126-9433-3.

WALLÓ, Olga. *Specifická forma překladu: dabing*. Theatralia. 2012, **15**(1).

4.1 Elektronické zdroje

Americans' opinion on the United States in comparison to other countries from 2011 to 2017. *Statista.com* [online]. 2017 [cit. 2019-04-13]. Dostupné z: <https://www.statista.com/statistics/875807/americans-opinion-on-the-united-states-in-comparison-to-other-countries/>.

America's Changing Religious Landscape. *Pew Research Center* [online]. 2015 [cit. 2019-04-13]. Dostupné z: <https://www.pewforum.org/2015/05/12/americas-changing-religious-landscape/>.

Antidepressant Use Among Persons Aged 12 and Over: United States, 2011–2014. *Centers for Disease Control and Prevention* [online]. 2017 [cit. 2019-04-13]. Dostupné z: <https://www.cdc.gov/nchs/products/databriefs/db283.htm>.

DOHERTY, Brian. Matt Groening. In: *Mother Jones* [online]. 1999 [cit. 2019-04-13]. Dostupné z: <https://www.motherjones.com/media/1999/03/matt-groening/>.

Fast food industry - Statistics & Facts. *Statista.com* [online]. 2018 [cit. 2019-04-13]. Dostupné z: <https://www.statista.com/topics/863/fast-food/>.

Federal Reserve Bulletin [online]. 2017, (103) [cit. 2019-04-13]. Dostupné z: <https://www.federalreserve.gov/publications/files/scf17.pdf>.

Gender Pronouns. *University of Wisconsin-Milwaukee* [online]. [cit. 2019-04-13]. Dostupné z: <https://uwm.edu/lgbtrc/support/gender-pronouns/>.

Heroin Overdose Data. *Centers for Disease Control and Prevention* [online]. 2018 [cit. 2019-04-13]. Dostupné z: <https://www.drugabuse.gov/related-topics/trends-statistics/overdose-death-rates>.

How proud are you to be an American?. *Statista.com* [online]. 2018 [cit. 2019-04-13]. Dostupné z: <https://www.statista.com/statistics/261561/proud-to-be-american/>.

LIBERALISM IN AMERICA. *Intercollegiate Studies Institute* [online]. 2014 [cit. 2019-04-13]. Dostupné z: <https://home.isi.org/liberalism-america>.

LUKEŠOVI, Lenka a Vladimír. Simpsonovi VI: Zajímavosti a střípky. *Ceskatelevize.cz* [online]. [cit. 2019-01-29]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10087755579-simpsonovi-vi/2953-zajimavosti/>.

Overdose Death Rates. *National Institute on Drug Abuse* [online]. 2018 [cit. 2019-04-13]. Dostupné z: <https://www.drugabuse.gov/related-topics/trends-statistics/overdose-death-rates>.

Prescription Opioid Data. *Centers for Disease Control and Prevention* [online]. 2018 [cit. 2019-04-13]. Dostupné z: <https://www.cdc.gov/drugoverdose/data/prescribing.html>.

TAFLINGER, Richard F. *Sitcom: What It Is, How It Works A History of Comedy on Television: Beginning to 1970* [online]. Washington State University [cit. 2019-04-13]. Dostupné z: <https://public.wsu.edu/~taflinge/comhist.html>.

Take Your Pills [film]. Alison Klayman. USA: Netflix, 2018.

Trends in use of prescription stimulants in the United States and Territories, 2006 to 2016. *National Center for Biotechnology Information* [online]. 2018 [cit. 2019-04-13]. Dostupné z: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6261411/>.

U.S. Immigrant Population and Share over Time, 1850-Present. *Migration Policy Institute* [online]. 2017 [cit. 2019-04-13]. Dostupné z: <https://www.migrationpolicy.org/programs/data-hub/charts/immigrant-population-over-time?width=1000&height=850&iframe=true>.

Vojtěch Kostih: Simpsonovi jsou v originále sprostější. V Česku musíme ubrat. *Český rozhlas Radiožurnál* [online]. 2014 [cit. 2019-04-13]. Dostupné z: <https://radiozurnal.rozhlas.cz/vojtech-kostiha-simpsonovi-jsou-v-originale-sprostejsi-v-cesku-musime-ubrat-6222725>.